

FACULTAT DE FARMÀCIA

Departament de Productes Naturals, Biologia Vegetal i Edafologia

Laboratori de Botànica

PROGRAMA DE DOCTORAT “BOTÀNICA”

BIENNI 1999-2001

ESTUDI ETNOBOTÀNIC DE L'ALT EMPORDÀ

MONTSERRAT PARADA i SOLER

Barcelona 2007

7. BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

- Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. 1987. Índex Farmacològic. Barcelona, A.C.M.C.B.
- Adam, M. 2006. El català septentrional de transició: nova visió des de la morfologia. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (Biblioteca Filològica, 58).
- Afifi, F.U. & Abu-Irmaileh, B. 2000. Herbal medicine in Jordan with special emphasis on less commonly used medicinal herbs. *Journal of Ethnopharmacology*, 72: 101-110.
- Agelet, A., 1990. Farmacopea popular en les terres urgellenques: assaig de tipificació i sistematització. *Urtx*, 2: 262-275.
- Agelet, A. 1991. El lledoner, un model d'aprofitament integral d'un arbre. *Urtx*, 3: 5-17.
- Agelet, A. 1999. Estudis d'etnobotànica farmacèutica al Pallars. Tesi doctoral, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Agelet, A. & Vallès, J. 1996. Contribució al coneixement de l'etnobotànica farmacèutica al Montsec. In: Fanlo, E. (ed.). *El Patrimoni Natural del Montsec. Actes de les IV Jornades de Coneixement del Patrimoni Natural*, pp.65-73. Lleida. Institut d'Estudis Ilerdencs.
- Agelet, A., Banché, C., Bonet, M. A., Muntané, J., Vallès, J. & Villar, L. 1997. Sobre la medicina popular del Pirineu. Las plantas tóxicas. In: Programa y resúmenes del II Congreso Internacional Etnobotánica'97, p. 34. Secretaría de Medio Ambiente, Recursos Naturales y Pesca. Mérida, Universidad Autónoma de Yucatán & Gobierno del Estado de Yucatán.
- Agelet, A. & Vallès, J. 1999. Vascular plants used in ethnoveterinary in Pallars (Pyrenees, Catalonia, Iberian Peninsula). In: Pieroni, A. (ed.). *Herbs, humans and animals. Erbe, uomini e bestie*, pp. 14-35. Köln, Experiences Verlag.
- Agelet, A., Bonet, M.À. & Vallès, J., 2000. Homegardens and their role as source of medicinal plants in mountain regions of Catalonia (Iberian Peninsula). *Economic Botany* 54(3): 295-309.
- Agelet, A. & Vallès, J. 2001. Studies on pharmaceutical ethnobotany in the region of Pallars (Pyrenees, Catalonia, Iberian Peninsula). Part I. General results and new or very rare medicinal plants. *Journal of Ethnopharmacology*, 77: 57-70.
- Agelet, A., Muntané, J., Parada, M., Vallès & J. 2002. *Plantes medicinals del Pirineu català*. Sant Vicenç de Castellet, Farell.
- Agelet, A., Vallès, J. 2002. Medicinal plants and rituals: Magicotherapeutic and magicoprophyllactic plant uses in Pallars (Pyrenees, Catalonia, Iberian Peninsula). In: Comelles, J.M., Dongen, E.V. (eds.) *Themes in medical anthropology*, pp. 335-349. Perugia, Argo Edizioni & Fondazione Angelo Celli. (Rivista della Società Italiana di Antropologia Medica, 13-14: 335-349, 2002.)
- Agelet, A. & Vallès, J. 2003a. Studies on pharmaceutical ethnobotany in the region of Pallars (Pyrenees, Catalonia, Iberian Peninsula). Part II. New or very rare uses of previously known medicinal plants. *Journal of Ethnopharmacology*, 84: 211-227.

- Agelet, A. & Vallès, J. 2003b. Studies on pharmaceutical ethnobotany in the region of Pallars (Pyrenees, Catalonia, Iberian Peninsula). Part III. Medicinal uses of non-vascular plants. *Journal of Ethnopharmacology*, 84: 229-234.
- Alanyà, J. 2003. Etnografia de la Terra Alta. Consell Comarcal de la Terra Alta.
- Alcover, A.M., Moll, F.B., Sanchis, M. 1964-1975. Diccionari Català-Valencià-Balear. 2a ed. corregida i posada al dia. 10 volums. Barcelona-Palma de Mallorca: Gràfiques Miramar.
- Alexiades, M. N. (ed.) 1996. Selected Guidelines for Ethnobotanical Research: A field manual. New York, The New Botanical Garden.
- Ali-Stayeh, M.S., Yaniv, Z. & Mahajna, J. 2000. Ethnobotanical survey in the Palestinian area: a classification of the healing potential of medicinal plants. *Journal of Ethnopharmacology*, 73: 221-232.
- Aliotta, G. 1987. A preliminary account on poisonous wild plants of Campania (Italy). *Fitoterapia*, 58(4): 249-256.
- Aliotta, G. & Esposito, A. 1995. Risorsi vegetali: ecologia e coltivazioni alternative. In *Funghi, tartufi ed erbe mangerecce*: 1-18. San Nicolò a Tordino, Accademia Italiana della Cucina, Università dell'Aquila.
- Allen, L. 1977. *Edible wild plants*. Boston, Houghton Mifflin Company.
- Álvarez, J., Riera, C., Rafecas, M., Codony, R. & Boatella, J. 1993. Diccionari dels aliments. Institut Català del Consum. Generalitat de Catalunya. Barcelona.
- Amir, M. 1998. *Les cueillettes de confiance*. MAne, Les Alpes de Lumière.
- Anònim. 1845. Lo remediador, ó sia copia de alguns remeis que usaba lo célebre señor Vehí de la Péra, que la facilitá al Sr. Genover de Vilanant. Se han anyadit molts altres remeis, y corretgit en esta impressió. Barcelona, Impremta Valentí Torras.
- Anònim. 2008. *Calendari dels pagesos*. Barcelona, Sociedad Española de Librería.
- Ara, A. 1994. *Las 40 plantas medicinales más populares en España. Una guía práctica y completa de sus virtudes terapéuticas y recetario*. Madrid, Ed. EDAF.
- Ariet, A. 1915. *Topografia mèdica de Viladrau (Montseny)*. Barcelona, Fidel Giró, Impressor.
- Arnold-Apostolides, N. 1991. *Ethnobotanique et ethnopharmacologie de la flore de Chypre et de l'est méditerranéen*. 6 vols. Bailleul, Centre régional de Phytosociologie.
- Arnason, T., Hedba, R.J. & Johns, T. 1981. Use of plants for food and medicine by Native Peoples of eastern Canada. *Canadian Journal of Botany*, 59: 2189-2325.
- Arteaga, C. Estudi naturalístic de la muntanyeta del castell de Sant Ferran. *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 39: 93-102 [Actes del congrés "El paisatge, element vertebrador de la identitat empordanesa, vol I].
- Arteche, A., Fernández, J. A., Güenechea, J. I. & Vanaclotxa, B. 1993. *Fitoterapia. Vademecum de prescripció*. Bilbao, Cita, Publicaciones y Documentación.
- Atlas universal català. 1983. Barcelona, Enciclopèdia catalana S.A.
- Aurell, X. & Musquera, S. (amb la col·laboració d'alumnes de l'Institut Alexandre Deulofeu). 1989. Contribució a l'estudi del medi natural de la zona compresa entre Terrades, Sant Llorenç de la Muga, Boadella i Darnius. *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 22: 17-66.
- Ayensu, E. S. 1978. *Medicinal plants of West Africa*. Algonac, Reference Publications.
- Badia, A.M. 1951. Aspects méthodologiques de la contribution de la Botanique à la Toponymie. Troisième Congrès International de Toponymie et Anthroponymie. *Actes et Mémoires*, 3, 525-546. Louvain, Centre International d'Onomastique.

- Badia, A. M. 1952. Sobre metodologia en la encuesta dialectal. Primer Congreso Internacional del Pirineo del Instituto de Estudios Pirenaicos. Zaragoza, Consejo Superior de Investigaciones Científicas.
- Badia, A.M., Pons, L. & Veny, J. 1993. Atles lingüístic del domini català. Qüestionari. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística, II).
- Balada, R. & Miquel, J.M. 1984a. Aportació al coneixement dels noms populars de la vegetació de la Terra Alta. Butlletí del Centre d'Estudis de la Terra Alta, 4: 2-6.
- Balada, R. & Miquel, J.M. 1984b. Aportació al coneixement dels noms populars dels vegetals a la Terra Alta (II). Butlletí del Centre d'Estudis de la Terra Alta, 5: 2-6.
- Baldinger, K. 1989. Cavanilles 1797 et la lexicographie catalane, pp. 339-347. In: G. Holtus, G. Lüdi & M. Metzeltin (eds.) La Corona d'Aragó i les llengües romàniques. Miscel·lània d'Homenatge per a Germà Colon. Tübingen, Gunter Narr.
- Balik, M.J. & Cox, P.A. 1996. Plants, people and culture. The science of Ethnobotany. New York, Scientific American Library.
- Ballerò, M. 1982. Etnoiatria nella zona di Villasimius (Sardegna sud-orientale). Rendiconti del Seminario della Facoltà di Scienze dell'Università di Cagliari. 52(2): 115-125.
- Ballerò, M. & Fresu, I. 1991. Piante officinali impiegate in fitoterapia nel territorio del Marganai (Sardegna sud-occidentale). Fitoterapia, 62(6): 524-531.
- Ballerò, M. & Fresu, I. 1993. Le piante di uso officinale nella Barbagia de Seui (Sardegna centrale). Fitoterapia, 64(2): 141-150.
- Ballester, G., Stübing, G. & Peris, J.B. 1989. El "herbero", una bebida alcohólica tradicional valenciana elaborada a base de plantas aromáticas. El Farmacéutico, 64: 50-52.
- Baptista, A.S. & Ferrao, R. 2001. Plantas Aromáticas e Mediciniais do Parque Natural da Serra da Estrela. Instituto da Conservação da Natureza. Divisão de Informação e Divulgação.
- Barceló, M.C. & Blanché, C. 1991. Aclariments sobre càdecs, savines i ginebres. Butlletí de l'Associació Excursionista Talaia, 2-1991: 25-27.
- Barnes, J., Anderson, L.A. & Phillipson, J.D. 2002. Herbal Medicines. Pharmaceutical Press. London.
- Barrau, J. 1971. L'Ethnobotanique au carrefour des sciences naturelles et des sciences humaines. Bulletin de la Société Botanique de France, 118: 237-248.
- Barrau, J. 1983. Les hommes et leurs aliments. Esquisse d'une histoire écologique et ethnologique de l'alimentation humaine. Paris, Temps actuels.
- Bartolí, M. 1989. La tradició remeiera de l'Anoia. Infusions, unguents, creences i tabús. Igualada, Òmmium cultural.
- Bartolomé, J. 1997. Sobre la biodiversitat dels prats i les landes de la Calma. La Sitja del Llop, 14: 10-12.
- Bartolomé, J., Franch, J., Plaixats, J. & Seligman, N.G. 2000. Grazing alone is not enough to maintain landscape diversity in the Montseny Biosphere Reserve. Agriculture, Ecosystems and Environment, 77: 267-273.
- Bartomeu, J.M. 2006. Establiments antics. Vins i licors Salip. Dominical - Diari de Girona, diumenge 2 d'abril de 2006, p. 10.
- Baser, H.K.C. 1997. Current knowledge on the wild food and non-food plants of Turkey Cahiers Options Méditerranéennes 23: 129-159.
- Bastardas, M.R. 1994. La formació dels col·lectius botànics en la toponímia catalana. Barcelona, Reial Acadèmia de Bones Lletres.
- Bastardas, M.R. 1996. Lliroia: un mot verdaguerià. Estudis de Llengua i Literatura Catalanes, 32: 217-227.

- Battle, L. 1993. Plantes medicinals de la Segarra. Cervera, Centre Municipal de Cultura de la Segarra. Consell Comarcal de la Segarra.
- Begossi, A. 1996. Use of ecological methods in Ethnobotany: diversity indices. *Economic Botany*, 50: 280-289.
- Bellakhdar, J. 1997. La pharmacopée marocaine traditionnelle. Médecine ancienne et savoirs populaires. Paris, Ibis Press; Casablanca, Éditions Le Fennec.
- Bellakhdar, J., Baayaoui, A., Kazdar, A. & Marechal, J., 1987. Herboristes et médecine traditionnelle à Tissint, oasis presaharien du sud marocain (province de Tata). *Al Birunya, Revue Marocaine de Pharmacognosie, d'Études Ethnomédicales et de Botanique Appliquée*, 3(1): 7-50.
- Bellakhdar, J., Claisse, R., Fleurentin, J. & Younos, C. 1991. Repertory of standard herbal drugs in the Moroccan pharmacopea. *Journal of Ethnopharmacology* 35: 123-143.
- Bellakhdar J. & Younos, Ch. 1996. La diététique médicale arabo-islamique à travers les traités arabes anciens et la pratique actuelle au Maroc. In: Schröder, E., Balansard, G., Cabalion, P., Fleurentin, J. & Mazars, G. (eds.). *Médicaments et aliments. Approche ethnopharmacologique / Medicines and foods. Ethnopharmacological approach*: 43-52. Paris, ORSTOM & Société Française d'Ethnopharmacologie.
- Benchaabane, A. & Abbad, A. 1994. Contribution à l'étude ethnobotanique de la région de Marrakech (Maroc). Les plantes médicinales commercialisées à Marrakech. *Al Birunya, Revue Marocaine de Pharmacognosie, d'Études Ethnomédicales et de Botanique Appliquée*, 10(2): 79-107.
- Benchelah, A.C., Bouziane, H., Maka, M. & Ouahès, C. 2000. Fleurs du Sahara. Voyage ethnobotanique avec les Touaregs du Tassili. Paris, Ibis Press.
- Benedí, C. & Molero, J. 1988. *Exsiccata selecta florae ibericae boreo-orientalis et balearicae*. Fontqueria, 16: 25-40.
- Benedí, C. & Molero, J. 1991. *Exsiccata florae ibericae et balearicae anno 1991*. Barcelona, Facultat de Farmàcia de l'Universitat de Barcelona Herbarium BCF.
- Benítez, G. 2007. El uso de las plantas a través de la cultura tradicional lojeña. Investigación etnobotànica del municipio de Loja. Loja, Fundación Ibn al-Jatíf de Estudios y Cooperación Cultural.
- Benito, L. F. 1998. Licores tradicionales hechos con plantas silvestres. *Quercus*, 143: 36-37.
- Bernhard, G. 1988. *Die volkstümlichen Pflanzennamen im Val d'Aran (Zentralpyrenäen)*. Wilhemsfeld, Gottfried Egert Verlag.
- Bézanger-Beauquesne, L., Pinkas, M., & Torck, M. 1986. Les plantes dans la thérapeutique moderne. Paris, Maloine. 2a ed.
- Bézanger-Beauquesne, L., Pinkas, M., Torck, M., & Trotin, F. 1990. Les plantes médicinales des régions tempérées. Paris, Maloine.
- Bigas, M. & Milian, M. 1996. Anàlisi morfològica dels noms de plantes. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (Biblioteca Filològica, 31).
- Bisset, N. G., 1994. Herbal drugs and phytopharmaceuticals. A handbook for practice on a scientific basis. Boca Raton, Ann Arbor, London, Tokyo, CRC Press.
- Blanché, C., Molero, J. & Rovira, A. 1984. Noves dades per a la flora vascular de l'Alt Empordà. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 51 (Secció de Botànica, 5): 117-121.
- Blanché, C. & Vallès, J. (eds.) 1994. Seminari d'Etnobotànica. Seminaris de la Institució Catalana d'Història Natural, 8: 1-52
- Blanco, E., 1996a. El Caurel, las plantas y sus habitantes. Estudio etnobotànico de la Sierra del Caurel (Lugo): la importancia de las plantas para nuestros antepasados. A Coruña, Fundación Caixa Galicia.

- Blanco, E. 1996b. Ideas metodològiques relatives al treball de camp etnobotànic. *Monografies del Jardí Botànic de Córdoba*, 3:89-91.
- Blanco, E. & Cuadrado, C. 2000. Etnobotànica en Extremadura. Estudi de la Calabria y la Liberia extremeñas. Madrid, E. Blanco & CEP de Alcoba de los Montes.
- Blanco, E., Macía, M. J. & Morales, R. 1999. Medicinal and veterinary plants of El Caurel (Galicia, northwest Spain). *Journal of Ethnopharmacology*, 65:113-124.
- Blanco, E., Cuadrado, C. & Morales, R. 2000. Plantas en la cultura material de Fuenlabrada de los Montes (Extremadura, España). *Anales del Jardí Botànic de Madrid*, 58(1):145-162.
- Blasi, J. & Budó, J. 2002. L'Albera. Girona, March Editor.
- Boada, M. & Romanillos, T. 1999. Les plantes tòxiques de Catalunya. Barcelona, Ed. Pòrtic.
- Boix, R. 1985. Relació d'alguns arbres de l'Albera. In: Grabulosa, I. (ed.) *Salvem l'Albera*: 14-15. Alt Empordà, Coordinadora per a la defensa de l'Albera.
- Bolòs, O. de. 1959. El paisatge de dues comarques naturals: la Selva i la plana de Vic. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.
- Bolòs, O. de. 1993. Pròleg. In: Bonet, M.À. *Etnobotànica de la Vall del Tenes (Vallès Oriental)*, pp. 7-9. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat & Ajuntament de Bellpuig.
- Bolòs, O. de & Vigo, J. 1979. Observacions sobre la flora dels Països Catalans. *Collectanea Botanica (Barcelona)*, 10(2): 25-89.
- Bolòs, O. de & Vigo, J. 1984-2001. Flora dels Països Catalans. Volums I-IV. Barcelona, Ed. Barcino.
- Bolòs, O. de, Vigo, J., Masalles, R.M. & Ninot, J.M. 2005. Flora manual dels Països Catalans. Barcelona, Ed. Pòrtic S.A. 3a ed.
- Bombardelli, E. & Bombardelli, V. 2005. Twenty years' experience in the botanical health food market. *Fitoterapia*, 76: 495-507.
- Bonet, E., Lloret, M. R. & Mascaró, J. 1997. Manual de transcripció fonètica. Bellaterra, Universitat Autònoma de Barcelona, Servei de Publicacions.
- Bonet M. À. 1991. Estudis etnobotànics a la Vall del Tenes (Vallès Occidental). Tesi de llicenciatura, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Bonet M. À. 1993. Etnobotànica de la Vall del Tenes (Vallès Oriental). Barcelona, Ajuntament de Bellpuig & Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Bonet, M. À. 1994. Recerca etnobotànica al Montseny: primers resultats. *Monografies del Montseny*, 9: 91-108.
- Bonet, M.À. 1995. Les plantes al "Poema de Nadal" de J.M. de Sagarra. *Butlletí de Puiggraciós*, 27: 12-13.
- Bonet, M.À. 1999. Estudi etnobotànic del Montseny. Aspectes metodològics. Ponències. *Anuari del Centre d'Estudis de Granollers 1998*: 133-158.
- Bonet, M. A. 2000. Estudi etnobotànic del Montseny. Remeis populars i altres usos tradicionals de les plantes. Ponències. *Anuari del Centre d'Estudis de Granollers 1999*: 9-38.
- Bonet, M.À. 2001. Estudi etnobotànic del Montseny. Tesi doctoral, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Bonet, M. À., Blanché, C., & Vallès, J. 1992. Ethnobotanical study of the river Tenes valley. (Catalonia, Iberian Peninsula). *Journal of Ethnopharmacology* 37: 205-212.
- Bonet, M.À., Blanché, C., & Vallès, J. 1999. Contribució als coneixements del patrimoni etnobotànic del Montseny. *Monografies del Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona*, 27:169-175.

- Bonet, M.À., Parada, M., Selga, A. & Vallès, J., 1999. Studies on pharmaceutical ethnobotany in the regions of l'Alt Empordà and Les Guilleries (Catalonia, Iberian Peninsula). *Journal of Ethnopharmacology*, 68: 145-168.
- Bonet, M.À. & Gutiérrez, C. 1999. La Lola del Camp. In memoriam. *La Sitja del Llop*, 19:13-16.
- Bonet, M.À. & Vallès, J. 2002a. Use of non-crop food vascular plants in Montseny biosphere reserve (Catalonia, Iberian Peninsula). *International Journal of Food Sciences and Nutrition*, 53: 225-248.
- Bonet, M.À. & Vallès, J. 2002b. Les plantes aromàtiques del Montseny. Notes. *Centre d'Estudis Molletans*, 17: 41-53.
- Bonet, M.À. & Vallès, J. 2002c. Etnobotànica del Montseny: plantes amb usos no medicinals ni alimentaris. Monografies. Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, 33: 25-33.
- Bonet, M.À. & Vallès, J. 2003. Pharmaceutical ethnobotany in the Montseny biosphere reserve (Catalonia, Iberian Peninsula). General results and new or rarely reported medicinal plants. *Journal of Pharmacy and Pharmacology*, 55: 259-270.
- Bonet, M.À. & Vallès, J. 2005. Etnobotànica del Montseny: accions nocives o tòxiques de les plantes. Monografies. Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, 41: 55-61, 2005.
- Bonet, M.À. & Vallès, J. 2006. Plantes, remeis i cultura popular del Montseny. Etnobotànica d'una reserva de la biosfera. Granollers & Figueres, Museu de Ciències Naturals de Granollers & Brau Edicions.
- Bonet, M.À., Vallès, J. 2007. Ethnobotany of Montseny biosphere reserve (Catalonia, Iberian Peninsula): plants used in veterinary medicine. *Journal of Ethnopharmacology*, 110: 130-147.
- Bonet, M.À., Cuello, J., Vallès, J. 2007. Botànica popular. In: Camarasa, J.M., Soler, J. (eds.) Tradicionari, Enciclopèdia de la cultura popular de Catalunya, vol. 9 (Les ciències i les tècniques populars), pp. 114-147.
- Borbonet, A. 1997. Relacions entre toponímia i dialectologia. Alguns exemples. *Cahiers de l'Université de Perpignan*, 24: 59-68.
- Borràs, L. 1997. Los zoónimos y su descripción lexicográfica en español. Estado de la cuestión. Treball de recerca de programa de doctorat. Barcelona, Universitat Pompeu Fabra.
- Bou, H. 2001. Les herbes remeieres calongines. Calonge, Centre d'Estudis Calongins "Colònic", 2a ed.
- Bou, J. 1983. Noves dades per a la flora de l'Alt Empordà. *Collectanea Botanica* (Barcelona), 14: 105-112.
- Bou, J. 1985. Noves dades florístiques per a la flora de l'Alt Empordà (NE de Catalunya). II. *Collectanea Botanica* (Barcelona), 16(1):165-173.
- Boukef, M. K. 1986. Les plantes dans la médecine traditionnelle tunisienne. Paris, Agence de Coopération Culturelle et Technique.
- Boulos, L. 1993. Medicinal plants of North Africa. Algonac. Reference Publications.
- Bramwell, D. 1989. Flores silvestres de las Islas Canarias. Alcorcón, Ed. Rueda.
- Breda, N. 1995. Tassonomie botaniche popolari nel palù del Quartier del Piave (TV). *Quaderni di Semantica*, 16(1): 113-161.
- Bruneton, J. 1996. Plantes toxiques. Végétaux dangereux pour l'homme et les animaux. Paris, Lavoisier.

- Brüschweiler, S. 1999. *Plantes et savoirs des Alpes*. Lausanne, Éditions Monographic.
- Budó, J. & Fèlix, J. 1993. El Pirineu i la muntanya mitjana empordanesa. In: Fortià, R. (coord.). *El medi natural de les comarques gironines. L'estat de la qüestió*, pp. 103-153. Girona, Diputació de Girona.
- Budó, J. 2000. Un cop d'ull a l'Albera. Col·lecció llibres de l'Albera. La Jonquera, Ed. L'Esquerda de la Bastida.
- Cabioc'h, J., Floc'h, J.-Y., Le Toquin, A., Boudouresque, C.F., Meinesz, A. & Verlaque, M. 1995. *Guía de las algas de los mares de Europa: Atlántico y Mediterráneo*. Barcelona, Ediciones Omega, S.A.
- Cadevall, J., Sallent, A., Font, P. & Rothmaler, W. 1913-1937. *Flora de Catalunya*. 6 vols. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.
- Cals, J., Lostado, R. & Matas, A. 1987. *L'Alt Empordà, recursos i estructura econòmica*. Barcelona, Caixa d'Estalvis de Catalunya.
- Camarasa, J.M. 1984. Pius Font i Quer, un precursor de l'etnobotànica farmacèutica de Catalunya. *Arxiu d'Etnografia de Catalunya*, 3: 175-186.
- Candolle, A. P. de. 1873. *Théorie élémentaire de la Botanique ou exposition des principes de la classification naturelle et de l'art de décrire et d'étudier les végétaux*. Paris, Déterville libraire.
- Carbonell, V. 1990. Mata, coscò i bargalló, topònims penedesencs. *Miscel·lània Penedesenca*, 14. 33-48.
- Carbonell, V. 1991. Savina i sivina. *Butlletí de l'Agrupació Excursionista Talaia*, 1-1991: 42-43.
- Carbonell, V. 1992. Càdec i ginebres. *Revista d'Excursionisme de l'Agrupació Excursionista Talaia*, 4-1992: 11-12.
- Caria, R. 1993a. La vegetació espontània del camp de l'Alguer. *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, 26: 205-229.
- Caria, R. 1993b. Els noms de les herbes del camp a l'Alguer. *Revista de l'Alguer*, 4(4): 153-178.
- Carrington, L. (ed.) 1983. *Studies in Caribbean Language*. Trinidad, Society for Caribbean Linguistics.
- Carreras, A. 1987-1988. *Brots de salut*. Barcelona, Cyan edicions, 6 vols.
- Carrió, E. 2005. *Introducció a l'etnobotànica de la Serra Artana (Mallorca, Illes Balears)*. Memòria de treball dirigit, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Carvalho, AM.P. 2005. *Etnobotànica el Parque Natural de Montesinho. Plantas, tradición y saber popular en un territorio del noreste de Portugal*. Tesis doctoral, Facultad de Ciencias, Universidad Autónoma de Madrid.
- Casas, J. & Suárez, J.M. 1995. *Guía práctica para usuarios de Access 2.0*. Madrid, Ediciones Anaya Multimedia, S. A.
- Casana, E., 1993. *Patrimonio etnobotánico de la provincia de Córdoba: Subbética, campiña y vega del Guadalquivir*. Tesis doctoral, Escuela Técnica Superior de Ingeniería Agronómica, Universidad de Córdoba.
- Casana, E., Galán, R. & Hernández, J. E. 1996. Registro de datos: preparación y estrategia del trabajo de campo. *Monografías del Jardín Botánico de Córdoba*, 3: 57-62.
- Casasayas, T. & Farràs, A. 1985. *Stipa papposa* Nees, *Eragrostis curvula* (Schrad.) Nees i *Chenopodium pumilio* R. Br.: tres espècies exòtiques noves per a Catalunya. *Collectanea Botanica* (Barcelona) 16(1): 161-164.
- Casasayas, T. & Farràs, A. 1986. *Ammannia robusta* Heer & Regel a Catalunya. *Collectanea Botanica* (Barcelona), 16(2): 426.

- Casasayas, T. & Masalles, R. M. 1981. Notes sobre flora al·lòctona. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 51 (Secció de Botànica, 4): 111-115.
- Casasayas, T. & Farràs, A. 1987. Nova localitat de *Chenopodium pumilio* R. Br. a Catalunya. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 51 (Secció de Botànica, 6): 87.
- Casasayas, T. & Masalles, R. M. 1994. La vegetació arvensa de la plana al·luvial empordanesa. Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural, 13: 229-247.
- Casassas, O. (dir.), Alsina, J., Ramis, J., Llauradó, E., Francí, J., Aramon, R., Bastardas, J., Carbonell, J., & Veny, J., 1990. Diccionari Enciclopèdic de Medicina. Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.
- Ceballos, A. 1986. Diccionario ilustrado de los nombres vernáculos de las plantas en España. Madrid, Instituto para la Conservación de la Naturaleza.
- Centre d'Information et de Réflexion sur l'Environnement 1979. Enquête sur la médecine populaire par les plantes. Le questionnaire et son emploi. Annexes explicatives pour un bon usage des fiches, bibliographie. Document EPI. Digne, Imp. des Petites Affiches.
- Chardenon, L. 1986. Herbes per curar. Herbes per cuinar. Barcelona, Ed. Altafulla.
- Climent, D. 1992. Les nostres plantes. Una aproximació multidisciplinària al món vegetal de les nostres terres. Alacant, Ed. Aguaclara.
- Codina, J. 1908. Apuntes para la flora de la Sella y su comarca. Girona, Col·legi de Metges de la Província de Girona.
- Codina, J. 1949. Bolets bons i bolets que maten. Palamós, Impremta Barnés.
- Coll, P. 1991. El parlar del Pallars. Barcelona, Ed. Empúries.
- Compte, A. 1963. El Alto Ampurdán. Pirineos, 67-74: 1-283.
- Compte, A. 1975. Sobre els límits de l'Empordà. Anales del Instituto de Estudios Gerundenses, 22: 297-336.
- Compte, A. & Juan, E. 1989. La Jonquera en el segle XVIII: alguns aspectes del seu passat. Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, 22: 97-162.
- Conca, A. 1996. Plantes medicinals de la vall d'Albaida. Ontinyent, Caixa d'Estalvis d'Ontinyent.
- Constantino, C.. s.d. Plantes aromàtiques 2. Cinquanta plantes per cuinar. Pòster. Sóller, Fundació Jardí Botànic de Sóller & Consell de Mallorca.
- Cook, F. 1995. Economic Botany Data Collection Standard. Kew, Royal Botanic Gardens.
- Cordell, G.A. 2000. Biodiversity and drug discovery. A symbiotic relationship. Phytochemistry, 55: 463-480.
- Coromines, J. 1980-2001. Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana. 10 volums. Barcelona, Curial Edicions Catalanaes, Caixa de Pensions "la Caixa".
- Cortés, J., Allué, J., Diego, X. de, Lubiano, C., Pàmies, J. M., Pujades, M. & Vidal, C. 1993. Les plantes medicinals. Coneixement i utilització. Barcelona, Col·legi oficial de Farmacèutics de Barcelona.
- Costa, M. & Peris, J.B. 1982. Datos sobre algunas plantas medicinales valencianas. In: Estudios dedicados a Juan Peset Alexandre, vol. I: 533-541. València, Universitat de València.
- Couplan, F. 1995. Les plantes sauvages comestibles. Paris, Éditions Sang de la Terre. 2a ed.
- Cretti, L. 1981. Les plantes aromatiques et médicinales. Comment les reconnaître et les utiliser. Paris, Editions Atlas.
- Cronquist, A. 1981. An integrated system of classification of flowering plants. New York, Columbia University Press.
- Cruset, L., Custey, M., Peitíví, S. 2000. Els noms populars de núvols, boires i vents de l'Alt Empordà. Vilassar de Mar, Oikos-Tau.

- Curbet, J. 2007. Les llibretes de memòries de Joan Serinyana (1818-1903), vinyater llançanenc. Girona, Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines, Universitat de Girona, Documenta Universitaria.
- Dacosta, J.M. 1988. Arbres monumentals, les 30 millors ombres de l'Alt Empordà. Figueres, Carles Vallès editor.
- Dacosta, J.M. 1991. L'aprenent de geòleg. Itineraris geològics per l'Alt Empordà. Figueres, Departament d'Ensenyament de l'Ajuntament de Figueres.
- De Feo, V., Aquino, R., Menghini, A., Ramundo, E. & Senatore, F. 1992. Traditional phytotherapy in the Peninsula Sorrentina, Campania, Southern Italy. *Journal of Ethnopharmacology* 36: 113-125.
- De Feo, V. & Senatore, F. 1993. Medicinal plants and phytotherapy in the Amalfitan Coast, Salerno Province, Campania, Southern Italy. *Journal of Ethnopharmacology*, 39: 39-51.
- Delacour, D. 2004. Plantes et gens des Hauts. Salagon, Les cahiers de Salagon.
- Delaveau, P. 1974. Plantes agressives et poissons végétaux. Strasbourg, Horizons de France.
- Deffontaines, P. 1967. Parallèle entre les économies de l'Ampourdán et du Roussillon. Le rôle d'une frontière. *Pirineos*, 83-86: 69-84.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca & Ministeri d'Agricultura. 1986. Mapa de conreus i aprofitament de Girona. Barcelona, DARP & M.A.
- Dioscòrides, P. 1998. Plantas y remedios medicinales (De materia medica). Libros I-III, IV-V, Pseudodioscòrides. Introducció, traducció y notas de M. García Valdés. Madrid, Ed. Gredos. 2 vols.
- Domínguez-Planella, A., Polo, L. & Vilar, L. 1999. Tipificació de los alcornoques catalanes mediante la utilizació de dendrogramas y relación con otros métodos. *Scientia Gerundensis*, 24: 87-101.
- Duke, J.A. 1986. *CRC Handbook of Medicinal Herbs*. Boca Raton, CRC Press.
- Duke, J.A. 1992. *Handbook of edible weeds*. Boca Raton, CRC Press.
- Duke, J.A. & Ayensu, E. S. 1985. *Medicinal Plants of China*. Alognac, Reference Publications.
- Duran, N., Morguí, M. & Sallés, M. 1987. *Viure de la natura*. Barcelona, Kapel S.A.
- Egea, T. 2006. Introducció a l'etnobotànica de la vall de Tàrbena (Alacant, País Valencià). Memòria de treball dirigit, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Ember, C. R. & Ember, M. 1997. *Antropología cultural*. Prentice Hall. Madrid. 8a ed.
- Erichsen-Brown, C. 1989. *Medicinal and other uses of North American plants*. Dover Publications. New York, 2a ed.
- Ertug, F. 1999. Plant, animal and human relationship in the folk medicine of Turkey. In: Pieroni, A. (ed.). *Herbs, humans and animals. Erbe, uomini e bestie*, pp. 45-63. Köln, Experiences Verlag.
- Ertug, F. 2000. An ethnobotanical study in Central Anatolia (Turkey). *Economic Botany*, 54(2): 155-182.
- Esteve, F. 1955. Reseña de una excursión botánica al Alto Ampurdán: vegetación de la Sierra de Roda y Plana de Castelló (Prov. de Gerona). *Anales del Instituto Botánico A. J. Cavanilles*, 14: 555-596.
- Etkin, N.L. 1996. Medicinal Cuisines: Diet and Ethnopharmacology. *International Journal of Pharmacognosy*, 34(5): 313-326.
- Etkin, N.L. & Johns, T. 1998. "Pharmafoods" and "nutraceuticals": paradigm shifts in biotherapeutics. In: Prendergast, H.D.V., Etkin, N.L., Harris, D.R. & Houghton P.J. (eds.): *Plants for food and medicine*: 3-16. Kew, Royal Botanic Gardens.
- Fàbrega, J. 1997. *El llibre de les herbes i les espècies*. Barcelona, Edicions de La Magrana.

- Fajardo, J., Verde, A., Rivera, D., Obón, C. 2000. Las plantas en la cultura popular de la provincia de Albacete. Albacete, Instituto de Estudios Albacetenses "Don Juan Manuel".
- Farràs, A. 1984. *Najas gracillima* (A. Braun ex Engelm.) Magnus a Catalunya. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 51 (Secció de Botànica, 5): 178.
- Farràs, A. & Casasayas, T. 1989. Les comunitats vegetals. In: Sargatal, J. & Fèlix, S.(eds.) Els aiguamolls de l'Empordà, aspectes ecològics, històrics i socials: 63-82. C. Figueres, Vallès editor.
- Farràs, A. & Masalles, R. M. 1984. *Centaurea seridis* L. a les dunes litorals de l'Alt Empordà. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 51 (Secció de Botànica, 5): 176.
- Farràs, A. & Velasco, E. 1994. Les comunitats vegetals de les zones humides de l'Alt Empordà. Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural, 13: 167-228.
- Fernández-Casas, J. & Molero, J. 1983. Dos plantas ampurdanesas. Fontqueria, 3: 19-22.
- Fernández, M. & Nieto, A. 1982. Plantas medicinales. Pamplona, Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos i Ediciones Universidad de Navarra.
- Fernández-Ocaña, A. M. 2000. Estudios etnobotánicos en el parque natural de las Sierras de Segura, Cazorla y Las Villas. Investigación química de algunas especies interesantes. Tesis doctoral. Facultad de Ciencias Experimentales, Universidad de Jaén.
- Ferrández, J. V. & Sanz, J. M. 1993. Las plantas en la medicina popular de la comarca de Monzón. Huesca, Instituto de Estudios Altoaragoneses.
- Ferrándiz, V.L. 1967. Guía de medicina vegetal. Sant Celoni, Imp. J. Bilbeny.
- Fleurentin, J., Cabalion, P., Mazars, G., Dos Santos, J. & Younos, C. (Eds.). 1991. Ethnopharmacologie. Sources, méthodes, objectifs. Ethnopharmacology. Sources, methods, objectives. Paris, Société Française d'Ethnopharmacologie & ORSTOM.
- Folch, R., Sierra, E. & Nuet, J. 1984. Vegetació dels Països Catalans. Barcelona, Ketres editora, 2a ed.
- Font, X. 1996. El banc de dades de la flora i la vegetació de Catalunya. In: Blanché, C., Simon, J. & Vallès, J. (eds.). IV Jornades de Taxonomia Botànica, Barcelona, p. 60.
- Font, J. 2001. Estudis botànics a la serra de l'Albera. Catàleg florístic i poblament vegetal de les basses de l'Albera. Tesi doctoral, Facultat de Ciències, Universitat de Girona.
- Font, J. & Corominas, M. 2005. Noves aportacions al coneixement florístic de l'Empordà – IV. A new contribution to the flora of Empordà (Catalonia, NE Iberian Peninsula) - IV. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 73: 105-111.
- Font, J. & Vilar, L. 1998. Valoració florística de les basses de l'Albera. Acta Botanica Barcinonensia, 45: 299-307.
- Font, J. & Vilar, L. 2000. Plantes vasculars del quadrat UTM 31T DG99: Sant Climent Secebes. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (ORCA, Catàlegs florístics locals, 10).
- Font, J., Vilar, L., Viñas, X. & Soriano, I. 1994. *Isoetes velata* A. Br. i *I. setacea* Lam. a l'Alt Empordà. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 62: 109.
- Font, J., Vilar, L., Viñas, X. & Sáez, L. 1996a. Noves aportacions al catàleg florístic de l'Alt Empordà. Folia Botanica Miscellanea, 10: 63-66.
- Font, J., Vilar, L., Watt, S., Gesti, J. & Viñas, X. 1996b. Noves aportacions al catàleg florístic de l'Empordà II). Scientia Gerundensis, 22: 19-23.
- Font, J., Vilar, L. & Villar, L. 1997. *Polygonum romanum* Jacq. subsp. *gallicum* (Raffaelli) Raffaelli & Villar (*Polygonaceae*) en el Ampurdán (Gerona). Anales del Jardín Botánico de Madrid, 55(1): 189-190.
- Font, J., Gesti, J., Vilar, L., Juanola, M. & Viñas, X. 1998. Noves aportacions al catàleg florístic de l'Empordà III. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 66: 63-72.

- Font, P. 1954. Algunas noticias sobre nombres colectivos de plantas. *Memorias de la Real Academia de Ciencias*, 31: 435-444.
- Font, P. 1961. *Plantas medicinales. El Dioscórides renovado*. Barcelona, Labor, 12a ed. 1990.
- Font, P. 1985. *Diccionario de Botánica*. Barcelona, Labor, 9a reimpr.
- Foucault, B. de. 1993. Les plantes et leurs noms: essai de phytonymie structurale. *Dissertationes Botanicae*, 201: 1-64.
- Fournier, P. 1951-1953. *Flore illustrée des jardins et des parcs. Arbres, arbustes et fleurs de pleine terre*. Paris, Paul Lechevalier éditeur. 3 volums.
- Foz, M., Llauradó, E. & Ramis, J. (coord.) 2000. *Diccionari enciclopèdic de medicina. (redacció, revisió i actualització a càrrec de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears)*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 2a ed.
- Franquesa, T. 1984. Notes florístiques I: Algunes espècies noves per al catàleg de plantes superiors de l'Alt Empordà. *Folia Botanica Miscellanea*, 4: 49-53.
- Franquesa, T. 1995a. El paisatge vegetal de la Península del Cap de Creus. *Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. Arxiu de les Seccions de Ciències*, 109, Secció de Ciències Biològiques.
- Franquesa, T. 1995b. El paisatge vegetal i la vegetació de la península del Cap de Creus. In: Masdevall, J.M., Miquel, A. & Musquera, S. (eds.) *La península del Cap de Creus i la Serra de Verdera*, pp. 93-107. Figueres, Institut d'Estudis Empordanesos.
- Friedman, J., Yaniu, Z., Dafni, A., & Palevitch, D. 1986. A preliminary classification of the healing potential of medicinal plants, based on a rational analysis of an ethnopharmacological field survey among bedouins in the Negev desert, Israel. *Journal of Ethnopharmacology*, 16: 275-287.
- Galán, R., 1993. *Patrimonio etnobotánico de la provincia de Córdoba: Pedroches, Sierra Norte y vega del Guadalquivir*. Tesis doctoral. Escuela Técnica Superior de Ingeniería Agronómica, Universidad de Córdoba.
- García, P. 1987. Dialectología y cultura popular. Estado de la cuestión. *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, 42: 49-73.
- García-Pey, E. 1999. La ratafia. *Monografies del Montseny*, 14: 179-199.
- Garganta, M. de. 1968. Les plantes en L'Atlàntida de Verdaguer. *Estudis Romànics*, 13: 193-207.
- Garnier, P. 1987, *Les herbes, les arbres, les hommes. Leurs noms: comparaisons et corrélations*. Paris, Maloine.
- Garnier, G., Bézanger-Beauquesne, L. & Debraux, G. 1961. *Ressources médicinales de la flore française*. Paris, Vigot Frères.
- Garrigue, M. 2002. *Herbes et traditions de la Sain-Jean*. Perpinyà, Comité International des Feux de la Saint-Jean.
- Gastaldo, P. 1970a. Compendio della flora officinale italiana. *Estratto da Fitoterapia*, 41(1): 14-15.
- Gastaldo, P. 1970b. Compendio della flora officinale italiana II. *Fitoterapia*, 41 (2): 43-58.
- Gastaldo, P. 1970c. Compendio della flora officinale italiana III. *Fitoterapia*, 41 (3): 91-108.
- Gastaldo, P. 1970d. Compendio della flora officinale italiana IV. *Fitoterapia*, 41 (4): 123-132.
- Gastaldo, P. 1971a. Compendio della flora officinale italiana, V. *Fitoterapia*, 42(1): 3-10.
- Gastaldo, P. 1971b. Compendio della flora officinale italiana, VI. *Fitoterapia*, 42(2): 43-60.
- Gastaldo, P. 1971c. Compendio della flora officinale italiana, VII. *Fitoterapia*, 42(4): 137-153.
- Gastaldo, P. 1972a. Compendio della flora officinale italiana, VIII. *Fitoterapia*, 43(1): 11-20.
- Gastaldo, P. 1972b. Compendio della flora officinale italiana, IX. *Fitoterapia*, 43(2): 41-59.
- Gastaldo, P. 1972c. Compendio della flora officinale italiana, X. *Fitoterapia*, 43(3): 71-87.
- Gastaldo, P. 1972d. Compendio della flora officinale italiana;XI. *Fitoterapia*, 43(4): 114-133.

- Gastaldo, P. 1973a. Compendio della flora officinale italiana, XII. *Fitoterapia*, 44(2): 61-79.
- Gastaldo, P. 1973b. Compendio della flora officinale italiana, XIII. *Fitoterapia*, 44(3): 95-111.
- Gastaldo, P. 1974a. Compendio della flora officinale italiana, XIV. *Fitoterapia*, 45(1): 9-31.
- Gastaldo, P. 1974b. Compendio della flora officinale italiana, XV. *Fitoterapia*, 45(3): 103-130.
- Gastaldo, P. 1974c. Compendio della flora officinale italiana, XVI. *Fitoterapia*, 45(5): 199-217.
- Gastaldo, P. 1975a. Compendio della flora officinale italiana, XVII. *Fitoterapia*, 46(2): 57-82.
- Gastaldo, P. 1975b. Compendio della flora officinale italiana, XVIII. *Fitoterapia*, 46(4): 167-174.
- Gastaldo, P. 1975c. Compendio della flora officinale italiana, XIX. *Fitoterapia*, 46(6): 255-280.
- Gastaldo, P. 1976a. Compendio della flora officinale italiana, XX. *Fitoterapia*, 47(1): 9-14.
- Gastaldo, P. 1976b. Compendio della flora officinale italiana, XXI. *Fitoterapia*, 47(3): 119-135.
- Gastaldo, P. 1977. Compendio della flora officinale italiana. XXII. *Fitoterapia*, 48(3): 177-186.
- Gastaldo, P. 1978a. Compendio della flora officinale italiana, XXIII. *Fitoterapia*, 49(1): 27-32.
- Gastaldo, P. 1978b. Compendio della flora officinale italiana, XXIV. *Fitoterapia*, 49(2): 61-84.
- Gastaldo, P. 1978c. Compendio della flora officinale italiana, XXV. *Fitoterapia*, 49(4): 161-177.
- Gastaldo, P. 1978d. Compendio della flora officinale italiana, XXVI. *Fitoterapia*, 49(5): 221-229.
- Gausson, H. 1926. *Végétation de la moitié orientale des Pyrénées*. Sol. Climat. *Végétation*. Paris, Librairie P. Lechevalier.
- Gavilanes, E. 1995. El número nueve en la medicina popular. *Revista de dialectología y Tradiciones Populares*, 50(1): 243-262.
- Genders, R. 1988. *Plantas silvestres comestibles: frutos, bayas, raíces, brotes*. Barcelona, Blume.
- Gesti, J. 2000. *El poblament vegetal dels Aiguamolls de l'Empordà: efectes de la creació del parc natural sobre la vegetació i propostes per a una gestió dels hàbitats*. Tesi doctoral, Facultat de Ciències, Universitat de Girona.
- Gesti, J. 2006. *El poblament vegetal dels Aiguamolls de l'Empordà*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans (Arxius de les Seccions de Ciències, CXXXVIII, Secció de Ciències Biològiques).
- Gifre, P. (coord.). 2000. *Història de l'Alt Empordà*. Girona, Diputació de Girona.
- Gili, S. 1919. Casos de etimología popular en nombres de plantas. *Revista de Filología Española*, 6: 181-184.
- Gili, S. 1928. Casos de etimología popular en nombres de plantas. *Anuari de l'Oficina Romànica de Lingüística i Literatura*, 1: 241-246.
- Girbal, J. & Polo, L. 1978. Flora y vegetación de cabo Norfeu. *Boletín de la Estación Central de Ecología*, 7 (13): 3-22.
- Gispert, M. 1994. Els estudis etnobotànics a Mèxic. La perspectiva americana. In: Blanché, C. & Vallès, J. (eds.). *Seminari d'Etnobotànica. Seminari d'Estudis Universitaris*. Institució Catalana d'Història Natural, 8: 25-27.
- Gispert, M. & González, C. 1993. Plantas comestibles-plantas medicinales ¿matrimonio en concordia? *Antropológicas*, 7: 58-64.

- Gispert, M. & Álvarez, A. 1997. La diversidad etnológica y alimentaria en la encrucijada de la conservación y el desarrollo. *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, 52(1): 283-288.
- Gómez, F. 1998. Denominaciones murcianas del saltamontes. *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, 53: 165-172.
- González-Tejero, M.R. 1985. Investigaciones etnobotánicas en el municipio de Güéjar-Sierra (Granada). Tesis de licenciatura, Facultad de Farmacia, Universidad de Granada.
- González-Tejero, M.R. 1989. Investigaciones etnobotánicas en la provincia de Granada. Tesis doctoral, Facultad de Farmacia, Universidad de Granada.
- González-Tejero, M. R., Molero Mesa, J. & Casares, M. 1992. The family Labiatae in popular medicine in Eastern Andalucía: the province of Granada. In: R. M. Harley & T. Reynolds (Eds), *Advances in Labiatae Science*, pp. 489-505. Kew, Royal Botanic Gardens.
- González-Tejero M. R., Molero Mesa, J., Casares, M. & Martínez, M. J. 1995. New contributions to the ethnopharmacology of Spain. *Journal of Ethnopharmacology* 45: 157-165.
- González-Tejero M. R., Martínez, M. J., Casares, M. & Molero Mesa, J. 1995. Tree lichens used in popular medicine in Eastern Andalucía (Spain). *Economic Botany* 49(1): 96-98.
- González-Tejero, M.R., Molero Mesa, J., Cobo, M., Guzmán, A. & El-Ourdani, F. 1999. Medicinal plants used in the traditional veterinary practices in Andalucía. In: Pieroni, A. (ed.). *Herbs, humans and animals. Erbe, uomini e bestie*, pp. 73-81. Köln, Experiences Verlag.
- Gosálbez, J., Serra, J. & Velasco, E. (eds.). *Els sistemes naturals dels aiguamolls de l'Empordà*. *Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural*, 13: 1- 478.
- Gran Enciclopèdia Catalana. 1970. Barcelona, Enciclopèdia catalana S.A.
- Grau, J., Jung, J. & Munker, B. 1989. *Plantas medicinales, bayas y verduras silvestres*. Barcelona, Blume.
- Griera, A. 1923-1964. *Atlas lingüístic de Catalunya*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Abadia de Sant Cugat del Vallès.
- Grierson, D.S. & Afolayan, A.J. 1999. An ethnobotanical study of plants used for treatment of wounds in the Eastern Cape, South Africa. *Journal of Ethnopharmacology*, 67: 327-332.
- Grup Català d'Etnobotànica, 1986. Un exemple de treball de camp. *Butlletí del Grup Català d'Etnobotànica*, 1: 6.
- Grup de dones de la Bisbal. 1996. *Remeis de dona a dona*. La Bisbal d'Empordà, Grup de dones de la Bisbal.
- Grup de tradicions i costums del moviment de mestres de l'Alt Empordà. 1987. *Oficis artesanals a l'Alt Empordà*. Vilabertran, VII Festival Internacional de Música de l'Empordà.
- Guarrera, P.M. 1999. Traditional antihelmintic, antiparasitic and repellent uses of plants in Central Italy. *Journal of Ethnopharmacology*, 68: 183-192.
- Guarrera, P.M. 2003. Food medicine and minor nourishment in the folk traditions of Central Italy (Marche, Abruzzo and Latium). *Fitoterapia*, 74: 515-544.
- Guarrera, P.M. Forti, G. & Marignoli, S. 2005. Ethnobotanical and ethnomedicinal uses of plants in the district of Acquapendente (Latium Central Italy). *Journal of Ethnopharmacology* 96: 429-444.
- Gutiérrez, C., Bonet, M.,Á. & Vallès, J. 1997. Aportacions etnobotàniques en el camp de la lingüística: els noms de les plantes al Montseny. *Cahiers de l'Université de Perpignan*, 24: 75-86.

- Guillamet, J. 1972. Coses i gent de l'Empordà. Barcelona, Ed. Selecta.
- Guyot, L. & Gibassier, P. 1968. Les noms des fleurs. Paris, Presses Universitaires de France, 2a ed.
- Handilou, E., Karousou, R., Kleftoyanni, V. & Kokkini, S. 2004. The herbal market of Thessaloniki (N Greece) and its relation to the ethnobotanical tradition. *Journal of Ethnopharmacology* 91: 281-299.
- Harborne, J.B., Baxter, H. & Moss, G.P. (eds.) 1997. Dictionary of plant toxins. John Wiley & sons. Chichester.
- Harshberger, J. W. 1896. Purposes of ethnobotany. *Botanical Gazette*, 21(3): 146-154.
- Heinrich, M. 2000. Ethnobotany and its role in drug development. *Phytotherapy Research*, 14: 479-488.
- Henneberg, M. & Skrzydlewskiej, M. 1984. Zatrucia roslinami wyzszymi i grzybami. Warszawa, Panstowowy Zaklad Wydawnictw Lekarskich.
- Hernández Bermejo, J.E. 1997. Los conocimientos tradicionales como parte de la biodiversidad: sugerencias para la estrategia nacional para la conservación y el uso sostenible de la diversidad biológica. Mecnoscrit.
- Hernández-Bermejo, J.E., González-Tejero, M.R., Morales, R., Rivera, D., Vallès, J. & Villar, L. (eds.) 2007. Catálogo preliminar de la etnoflora ibérica. Madrid, Ministerio de Medio Ambiente, en prensa.
- Honda, G., Yesilada, E., Tabata, M., Sezik, E., Fujita, T., Takeda. Y., Takaishi, Y. & Tanaka, Y. 1996. Traditional medicine in Turkey VI. Folk medicine in West Anatolia: Afyon, Kütahya, Denizli, Mugala, Aydin provinces. *Journal of Ethnopharmacology*, 53: 75-87.
- Houghton, P.J. & Osibogun, I.M. 1993. Flowering plants used against snakebite. *Journal of Ethnopharmacology*, 39: 1-29.
- Hutt, M.J. & Houghton, P.J. 1998. A survey from the literature of plants used to treat scorpion stings. *Journal of Ethnopharmacology*, 60: 97-110.
- Institució Catalana d'Història Natural & Societat Catalana de Biologia 1983. Aspectes biològics i geològics de l'Empordà. Llibre de resums. Barcelona, ICHN, SCB.
- Instituto Geográfico y minero de España 1980. Mapa geológico de España: Figueras. 2a ed. IGME. Madrid.
- Ivancheva, S. & Stantcheva, B. 2000. Ethnobotanical inventory of medicinal plants in Bulgaria. *Journal of Ethnopharmacology*, 69: 165-172.
- Iwu, M. M. 1993. Hanbook of African Medicinal Plants. Boca Raton, Tokyo, CRC Press.
- Izco, J., Barreno, E., Brugués, M., Costa, M., Devesa, J.A., Fernández, F., Gallardo, T., Llimona, X., Salvo, E., Talavera, S. & Valdés, B. 1997. Botánica. Madrid, McGraw-Hill Interamericana.
- Jackson, B.D. (ed.). 1977. Index Kewensis. An enumeration of the genera and species of flowering plants. London, Oxford University Press. Volumes I i II.
- Jain, S. K. 1987. A manual of Ethnobotany. Jodhpur, S. K. Editor, Scientific Publishers.
- Jàvega, S., Campos, J. & Cao, M. 1993. Plantes medicinals de les Guilleries. Granollers, Edicatsa.
- Johns, T., Kokwaro, J. O. & Kimanani, E. K. 1990. Herbal Remedies of the Luo of Siaya District, Kenya: Establishing Quantitative Criteria for Consensus. *Economic Botany*, 44(3): 369-381.
- Johnson-Gottesfeld, LM. & Hargus, S. 1998. Classification and nomenclature in Witsuwit'en ethnobotany: a prelininary examination. *Journal of Ethnobiology*, 18 (1): 69-101.
- Julià, B. 1984. La comarca de La Selva i els primers tapers catalans. *Quaderns de la Selva*, 1: 179-182.

- Kapustina, L.A. 1996. Useful plants of the Uzbekistan desert zone. *In*: Proceedings of the First Training Workshop on Ethnobotany and Applied Conservation, pp. 43-47. National Herbarium, Pakistan Academy of Sciences.
- Kindscher, K., Manfredi, K.P., Britton, M., Demidova, M. & Hurlburt, D.P. 1998. Testing prairie plants with ethnobotanical importance for anti-cancer and anti-AIDS compounds. *Journal of Ethnobiology*, 18(2): 229-245.
- Kubarth, H. 1986. La selección de los informantes: un problema metodológico de la sociolingüística. *Revista de Filología Románica*, 4: 309-315.
- Kunkel, G. 1984. Plants for human consumption. An annotated checklist of the edible phanerogams and ferns. Koenigstein, Koeltz Scientific Books.
- Kutangidiku, T. 1996. À propos des motivations socio-sémantiques à l'origine de la création lexicale des noms des petits animaux chez les Bantu. *Quaderni di Semantica*, 17: 211-245.
- Laberche, J.C. & Laberche, M. 1991. Plantes aromatiques et médicinales en Andorre. Quelques aspects du problème. Institut d'Estudis Andorrans. Centre de Perpinyà.
- Lacombe, J.P., Tocabens, J. 2000. L'Albera 2000, anys d'història i més... Perpignan, Ed. Sources.
- Lassak, E. V. & McCarthy, T. 1997. Australian medicinal plants. Victoria, Reed Books Australia.
- Lastra, J.J. 2003. Etnobotánica en el Parque Nacional de Picos de Europa. Organismo Autónomo Parques Nacionales.
- Lastra, J.J. & Bachiller, I. 1997. Plantas medicinales en Asturias y la Cornisa Cantábrica. Gijón, Ediciones Trea, S. L.
- Lastra, J.J., Martínez, J & Ortiz, V. 2003. Catálogo etnobotánico de Cantabria y el principado de Asturias, España. *Revista Miscelánea de Investigación*. Universidad de Oviedo. *Magister* 19: 27-76.
- Launert, E.. 1982. Guía de las plantas medicinales y comestibles de España y de Europa. Barcelona, Omega.
- Le Floc'h, E. 1983. Contribution à une étude Ethnobotanique de la flore Tunisienne. Tunis, Imprimerie Officielle de la République Tunisienne.
- Le Grand, A. & Wondergem, P. A. 1987. Les phytothérapies anti-infectieuses de la forêt-savane, Senegal, Afrique Occidentale. Un inventaire. *Journal of Ethnopharmacology* 21: 109-125.
- Lemoine, E. 1999. Guide des légumes du monde. Les légumes de nos régions, les variétés exotiques. Lausanne, Delachaux et Niestlé.
- Lentini, F. & Venza F. 2007. Wild food plants of popular use in Sicily. *Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine* 2007, 3, 15.
- Leonti, M., Vibrans, H., Sticher, O. & Heinrich, M. 2001. Ethnopharmacology of the Popoloca, Mexico: an evaluation. *Journal of Ethnopharmacology* 97, 241-246.
- Leporatti, M. L. & Pavesi, A. 1990. New of uncommon uses of several medicinal plants in some areas of Central Italy. *Journal of Ethnopharmacology*, 29: 213-223.
- Leporatti, M.L. & Corradi, L. 2001. Ethnopharmacobotanical remarks on the Province of Chieti town (Abruzzo, Central Italy). *Journal of Ethnopharmacology*, 74: 17-40.
- Leporatti, M. L. & Ivancheva, S. 2003. Preliminary comparative analysis of medicinal plants used in the traditional medicine of Bulgaria and Italy. *Journal of Ethnopharmacology* 87: 123-142.
- Lev, E. & Amar, Z. 2000. Ethnopharmacological survey of traditional drugs sold in Israel at the end of 20th century. *Journal of Ethnopharmacology*, 72: 191-205.
- Lévi-Strauss, C. 1971. *El pensament salvatge*. Barcelona, Edicions 62.

- Lietava, J. 1992. Medicinal plants in a Middle Paleolithic grave Shanidar IV? *Journal of Ethnopharmacology*, 35: 263-266.
- Lieutaghi, P. 1991. La plante compagne. Pratique et imaginaire de la flore sauvage en Europe occidentale. Genève-Vevey-Neuchâtel, Conservatoire et Jardin Botaniques-Alimentarium-Musée d'Histoire Naturelle.
- Llensa de Gelcén, S. 1944. Inventario razonado de la Flora de Hostalrich y su comarca. *Anales de la Escuela de Peritos Agrícolas y Superior de Agricultura y de los Servicios Técnicos de Agricultura*, 4 (1-4): 121-290.
- Llimona, X., Ballesteros, E., Brugués, M., Comín, F.A., Cros, R.M., Molero, J., Romero, J., Tomàs, X. & Torrella, F. 1985. *Història Natural dels Països Catalans*. Vol. 4. Plantes inferiors. Barcelona, Enciclopèdia Catalana, S.A.
- Llabrés, A. 1984. Cartografia de la vegetació del terme municipal de Santa Coloma. *Quaderns de la Selva*, 1: 33-42.
- Llongarriu, M. & Sala, E. 2005. Herbes remeieres de la Garrotxa. Recull de medicina tradicional. Olot, Llibres de Batet.
- Llopart 1983. El rebost. Adobs, conserves, confitures i licors. Barcelona, Ed. Alta Fulla.
- López, J.A. & Martín, M. 1999. Notas etnobotánicas del Valle del Tiétar, Ávila (I). *Trasierra*, 4: 119-128.
- Losa, T. M. 1955. Algunas plantas poco conocidas del cabo de Creus. *Collectanea Botanica* (Barcelona), 4(3): 331-336.
- Losa, T. M. 1956. Una excursión botánica al cabo de Creus (Gerona). Comunicación presentada a la II Reunión Internacional de la Sociedad Farmacéutica del Mediterráneo Latino. Girona, Col·legi Oficial de Farmacèutics de Girona.
- Loux, F. & Richard, P. 1981. Recettes françaises de médecine populaire. *Ethnologie française* 11(4): 369-374.
- Luna-Batlle, X. (ed.) 2005. Actes del col·loqui L'Albera i el patrimoni en l'espai transfronterer. Figueres, Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
- Macau, I. 1985. Nous monuments megalítics de l'Alt Empordà i l'abric neolític de la cova de Can Simon. Girona, Diputació de Girona.
- Maistre, J. 1969. Las plantas de especias. Barcelona-Madrid, Ed. Blume.
- Malagarriga, R. 1976. Catálogo de las plantas superiores del Alt Empordà. *Acta Phytotaxonomica Barcinonensia*, 18: 1-146.
- Malagarriga, R. 1978. Nomenclador de las plantas del Alt Empordà. Barcelona, Laboratori Botànic Sennen.
- Malagarriga, R. 1979. Plantes mel·líferes de l'Alt Empordà. Barcelona, La Salle Bonanova.
- Malagarriga, R. 1985. Nuevo nomenclátor de las plantas superiores del Alt Empordà. Barcelona, Laboratori Botànic Sennen.
- Malagarriga, R. de P. & Perera, A. 1982. Els noms catalans de les plantes en els diccionaris i enciclopèdies. *Estudis Baleàrics*, 6: 13-66.
- Martin, G. J. 1995. *Ethnobotany . A methods manual*. London. WWF/UNESCO/Royal Botanic Gardens, Kew, Chapman & Hall. 286 pp.
- Martines, J. 1998. L'aportació de Josep Antoni Cavanilles a la terminologia botànica catalana. Un avanç. In: J. Brumme (ed.) *Actes del col·loqui La Història dels llenguatges iberoromànics d'especialitat (segles XVII-XIX): solucions per al present*, pp. 249-268. Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra. Barcelona.
- Martínez, M. J. 1993. Investigaciones etnobotánicas en el parque natural de Cabo de Gata-Níjar (Almería). Tesis de licenciatura de Biología, Universidad de Granada.
- Martínez, M. J., González-Tejero, M. R. & Molero Mesa, J. 1996. Ethnobotanical resources in the province of Almería, Spain: Campos de Níjar. *Economic Botany*, 50(1): 40-56.

- Martínez, M.J., González-Tejero, M.R. & Molero J. 1997. Investigaciones Etnobotánicas en el Parque Natural de Cabo de Gata-Níjar (Almería). Almería, Sociedad Almeriense de Historia Natural. Consejería de Medio Ambiente & Junta de Andalucía.
- Masalles, R.M. 1980. Aportació al coneixement dels noms populars de les plantes a la Conca de Barberà. Aplec de Treballs del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà, 2: 135-143.
- Masclans, F. 1948. La Virgen santísima en los nombres populares de las plantas. Madrid, Publicaciones de la revista "Estudios".
- Masclans, F. 1954. Els noms vulgars de les plantes a les terres catalanes. Arxius de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, 23: 1-253.
- Masclans, F. 1975. Els noms catalans dels bolets (ordre dels agaricals). Arxius de la Secció de Ciències de l'Institut d'Estudis Catalans, 54: 1-81.
- Masclans, F. 1981. Els noms de les plantes als Països Catalans. Granollers & Barcelona, Centre Excursionista de Catalunya & Montblanc-Martín.
- Masdevall, J.M., Miquel, A. & Musquera, S. (eds.) 1995. La península del Cap de Creus i la Serra de Verdera. Figueres, Institut d'Estudis Empordanesos.
- Masip, R. & Polo, L. 1987. Contribució al coneixement de la flora vascular del massís de Montgrí (Empordà). Scientia Gerundensis, 13: 115-129.
- Mercadal, G., Gesti, J. & Font, J. 2007. Els prats de dalld e l'Empodrà, un cultiu tradicional en recessió. Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, 39: 73-86 [Actes del congrés "El paisatge, element vertebrador de la identitat empordanesa, vol I].
- Merzouki, A., Ed-Derfoufi, F., El Aallali, A. & Molero-Mesa, J. 1997. Wild medicinal plants used by local Bouhmed population (Morocco). Fitoterapia. Vol. LXVIII, 5: 444-461.
- Merzouki, A., Ed-Derfoufi, F. & Molero-Mesa, J. 1999. A polyherbal remedy used for respiratory affections in Moroccan traditional medicine. Ars Pharmaceutica, 40(1): 31-38.
- Merzouki, A., Ed-Derfoufi, F. & Molero-Mesa, J. 2000. Contribution to the knowledge of Rifian traditional medicine. II: Folk medicine in Ksar Lakbir district (NW Morocco). Fitoterapia, 71: 278-307.
- Mesa-Jiménez, S. 1996. Algunos elementos para el análisis numérico de los datos en Etnobotánica. Monografías del Jardín Botánico de Córdoba, 3: 69-73.
- Moe, D., Hjelle, K.L., Kvamme, M. & Wick, L. 1995. *Achillea moschata* og *Artemisia genipi*: to planter fra Alpe ne benyttet i medisin og brennevinsindustri. Blyttia, 2: 75-78.
- Moerman, D.E., Pemberton, R.W. & Kiefer, D., 1999. A comparative analysis of five medicinal floras. Journal of Ethnobiology, 19(1): 49-67.
- Molero, J. 1975. Notas taxonómicas y fitogeográficas. Anales del Instituto Botánico A.J. Cavanilles, 32: 349-361.
- Molero, J. & Pujadas, J. 1979. Aportaciones a la flora catalana. Lagasalia, 9(1): 29-38.
- Molero, J. & Vicens, J. 1996. Euphorbiarum mediterraneorum exsiccatarum centuria. A Barcinonensi herbario BCF nuncupato nuperrime distributa. Fontqueria, 44: 7-15.
- Moll, M. 2003. Medicina popular menorquina. Segles XVI-XXI. Plantes, animals, minerals i altres modalitats curatives. Palma de Mallorca, Documenta Balear.
- Moll, M. 2005. Les plantes a Menorca. Noms i usos. Maó, Institut Menorquí d'Estudis. Col·lecció Recerca, 10.
- Monette, S. 1996. Le nouveau dictionnaire des aliments. Montréal, Éditions Québec / Amérique.
- Montlleó, M. 1986. Paisatge vegetal amb nomenclatura cristiana. Muntanya, 744: 78-81.
- Montlleó, M. 1988. Paisatge vegetal amb nomenclatura popular animal. Muntanya, 759: 228-231.

- Montserrat, P. 1988. Ecología y culturas del ambiente vasco. In: II Congreso Mundial Vasco. Biología ambiental, 1: 19-31.
- Morales, R. 1992. Nombres vulgares, I. Archivos de Flora Iberica, 4: 1-64.
- Morales, R., Macía, M.J., Dorda E. & García, A. 1996. Nombres vulgares, II. Archivos de Flora Iberica, 7: 1-325.
- Morton, J. 1977. Major medicinal plants, Botany, Culture and Uses. Springfield, Charles C. Thomas Publisher.
- Morton, J. 1981. Atlas of medicinal plants of middle America. Bahamas to Yucatan. Springfield, Charles C. Thomas Publisher.
- Mulet, L. 1990. Aportaciones al conocimiento etnobotánico de la provincia de Castellón. Tesis doctoral inédita. Facultat de Farmàcia, Universitat de València.
- Mulet, L. 1991. Estudio etnobotánico de la provincia de Castellón. Castelló de la Plana, Diputació de Castelló.
- Mulet, L. 1997. Flora tóxica de la comunidad valenciana. Castelló de la Plana, Diputació de Castelló.
- Muntané, J. 1991. Aportació al coneixement de l'etnobotànica de la Cerdanya. Tesis doctoral, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona.
- Muntané, J. 1994a. Tresor de la saviesa popular de les herbes, remeis i creences de Cerdanya del temps antic. Puigcerdà, Institut d'estudis ceretans.
- Muntané, J. 1994b. Modelo de encuesta etnobotánico utilizada en la Cerdaña y el Capcir (Pirineo oriental, Cataluña). Metodología de la investigación científica sobre fuentes aragonesas, 9:453-457.
- Muntané, J. 1996. *Sambucus nigra* L., *Crataegus monogyna* Jacq. y *Cornus sanguinea* L.: record secular a Cerdanya de tres espècies amb atribucions possiblement màgiques. II Congrés de Cultura Popular i Tradicional Catalana. Comunicacions presentades: 334-335.
- Muntané, J. 1997. Els noms populars de les herbes remeieres a Cerdanya. Cahiers de l'Université de Perpignan, 24: 87-94.
- Muntané, J. 2003. Tresor de la saviesa popular de les herbes, remeis i creences de Cerdanya del temps antic. Puigcerdà, Institut d'Estudis Ceretans. 2a ed. ampliada.
- Muntané, J. 2005. Etnobotànica, etnofarmàcia i tradicions populars de la Catalunya septentrional (Capcir, Cerdanya i Conflent). Tesis doctoral, Facultat de Farmàcia (doctorat en Biologia), Universitat de Barcelona.
- Musquera, S., Escatllar, C. & Gallegos, R. 1980. Itinerari geològic a Terrades. Barcelona, L'Atzar edicions.
- Natale, A. de & Pollio, A. 2007. Plant species in the folk medicine of Montecorvino Rovella (inland Campania, Italy). Journal of Ethnopharmacology, 109: 295-303.
- Nesi, A. 1999. Salamandra tra realtà e mito. Quaderni di Semantica, 39: 33-59.
- Nolan, F. 1995. The handbook of the International Phonetic Association. Part 1: Introduction to the IPA. Journal of the International Phonetic Association, 25(1): 3-33.
- Novais, M. H., 2002. Plantas Aromáticas e/ou Mediciniais no Parque Natural da Arrábida. Tesis de Màster, Universidade de Évora.
- Novais, M.H., Santos, I., Mendes, S. & Pinto-Gomes, C. 2004. Studies on pharmaceutical ethnobotany in Arrabida Natural Park (Portugal). Journal of Ethnopharmacology, 93: 183-195.
- Nuet, J., Panareda, J. M. & Romo, A. M. 1991. Vegetació de Catalunya. Vic, Eumo editorial.
- Núñez, E. 1982. Plantas medicinales de Puerto Rico. Editorial de la Universidad de Puerto Rico.
- Obón, C. & Rivera, D. 1991. Las plantas medicinales de nuestra región. Murcia, Agencia Regional para el Medio Ambiente y la Naturaleza, Editora Regional de Murcia.

- Ortuño, I. 2003. Etnobotánica de Los Villares y Valdepeñas de Jaén (sur de la Península Ibérica). Tesis doctoral, Facultad de Ciencias, Universidad de Jaén.
- Padrosa, I. 1996. Bibliografía interdisciplinària de l'Alt Empordà. 2 vols. Figueres, Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
- Padrosa, I. 2000. Bibliografía interdisciplinària de l'Alt Empordà. Suplement. Figueres, Consell Comarcal de l'Alt Empordà & Diputació de Girona.
- Palacín, J. M. 1983. Las plantas en la medicina popular del Alto Aragón. Tesis de licenciatura. Facultad de Farmacia, Universidad de Navarra.
- Palacín, J. M. 1994. La medicina popular: fuentes para su estudio y método de trabajo. Metodología de la investigación científica sobre fuentes aragonesas, 9:363-418.
- Palacín, J. M., Villar, L. & Calvo, C. 1984a. Plantas usadas como “árnica” en el Alto Aragón. Acta Biologica Montana, 4: 483-496.
- Palacín, J. M., Villar, L. & Calvo, C. 1984b. Plantas usadas como hipotensoras en el Alto Aragón. Acta Biologica Montana, 4: 483-496.
- Pallí, L. & Brusi, D. 1992. El medi natural a les terres gironines. Ed. Els Autors. Girona.
- Palevitch, D., Yaniv, Z., Dafni, A. & Friedman, J. 1986. Medicinal plants of Israel: an ethnobotanical survey. In: Craker & J.E. Simon (eds.), Herbs, spices, and medicinal plants: recent advances in Botany, Horticulture and Pharmacology, vol. 1, pp. 281-345. Oryx Press. Phoenix.
- Panareda, J. M., Ríos, J. & Rabella, J. 1989. Guia de Catalunya. Tots els pobles i totes les comarques. Barcelona, Caixa de Catalunya.
- Paoletti, M.G., Dreon, A.L. & Lorenzoni, G.G. 1995. *Pistic*, Traditional food from Western Friuli, N.E. Italy. Economic Botany, 49 (1): 26-30.
- Parada, M. 1997. Aportació al coneixement de l'etnoflora de l'Alt Empordà. Tesi de llicenciatura, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona.
- Parada, M., Selga, A., Bonet, M.A. & Vallès, J. 2002. Etnobotànica de les terres gironines, natura i cultura popular a la plana interior de l'Alt Empordà i a les Guillerries. Girona, Diputació de Girona.
- Parada, M., Bonet, M.À. & Vallès, J. 2005. Les persones i les plantes: primera aproximació a l'etnobotànica de l'Albera. In: Luna-Batlle, X. (ed.) Actes del col·loqui L'Albera i el patrimoni en l'espai transfronterer, pp. 323-334. Figueres, Consell Comarcal de l'Alt Empordà.
- Parada, M., Bonet, M.À. & Vallès, J. 2007. Usos populars de les plantes i gestió del paisatge: alguns resultats d'una recerca etnobotànica a l'Alt Empordà. Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, 40: 745-759 [Actes del congrés “El paisatge, element vertebrador de la identitat empordanesa, vol II].
- Pardo, L. 1930. Vocabulario de nombres vulgares valencianos de la flora regional. Anales del Centro de Cultura Valenciana, 3: 213-223.
- Pardo, L. 1931a. Vocabulario de nombres vulgares valencianos de la flora regional (continuación). Anales del Centro de Cultura Valenciana, 4: 34-40.
- Pardo, L. 1931b. Vocabulario de nombres vulgares valencianos de la flora regional (continuación). Anales del Centro de Cultura Valenciana, 4: 132-136.
- Pardo, L. 1932a. Vocabulario de nombres vulgares valencianos de la flora regional (continuación). Anales del Centro de Cultura Valenciana, 5: 34-40.
- Pardo, L. 1932b. Vocabulario de nombres vulgares valencianos de la flora regional (conclusión). Anales del Centro de Cultura Valenciana, 5: 144-162.
- Pardo de Santayana, M. 2003. Las plantas en la cultura tradicional de la Antigua Merindad de Campoo. Tesis doctoral, Facultad de Ciencias, Universidad Autónoma de Madrid.

- Pardo de Santayana, M. 2004. Salud y tradición popular. Guía de las plantas medicinales de Cantabria. Santander, Librería Estudio.
- Pardo-de-Santayana, M., Tardío, J. & Morales, R. 2005. The gathering and consumption of wild edible plants in the Campoo (Cantabria, Spain). *International Journal of Food Sciences and Nutrition*, 56: 529-542.
- Pascual, R. 1999. Guia dels bolets dels Països Catalans. Barcelona, Pòrtic Natura.
- Pellicer, J. 2000-2004. Costumari botànic. Recerques etnobotàniques a les comarques centrals valencianes. Picanya, Edicions del Bullent. 3 vols.
- Pérez de Paz, P.L. & Medina, L. 1988. Catálogo de las plantas medicinales de la flora canaria. Aplicaciones populares. La Laguna, Instituto de Estudios Canarios, Viceconsejería de Cultura y Deportes del Gobierno de Canarias.
- Peris, J. B. & Stübing, G. 1993. Plantas de la etnobotánica valenciana. In: I Congreso Internacional de Medicina Tradicional China. Enseñanza y fitoterapia, pp. 95-157. Amposta, Congreso Internacional de Medicina Tradicional China.
- Peris, J. B., Stübing, G. & Vanaclotxa, B. 1995. Fitoterapia aplicada. València, Col·legi de Farmacèutics de València.
- Peters, Ch., O'Brien, E. & Drummond, R. 1992. Edible wild plants of Sub-Saharan Africa. Kew, Royal Botanic Gardens.
- Phillips, O. 1996. Some quantitative methods for analyzing ethnobotanical knowledge. In: Alexiades, M.N. (ed.), *Selected Guidelines for Ethnobotanical Research: A field manual*, pp. 171-197. New York, The New York Botanical Garden.
- Picchi, G. 1999. Erbe ed animali nelle società agricole tradizionali. In: Pieroni, A. (ed.). *Herbs, humans and animals. Erbe, uomini e bestie*, pp. 94-102. Köln, Experiences Verlag.
- Pieroni, A. 1999. Gathered wild food plants in the Upper Valley of the Serchio River (Garfagnana), Central Italy. *Economic Botany*, 53(3): 327-341.
- Pieroni, A. 2000. Medicinal plants and food medicines in the folk traditions of the upper Lucca Province, Italy. *Journal of Ethnopharmacology*, 70: 235-273.
- Pieroni A. & Quave, C. L. 2005. Traditional pharmacopoeias and medicines among Albanians and Italians in southern Italy: a comparison. *Journal of Ethnopharmacology*, 101: 258-270.
- Pieroni, A., Howard, P., Volpato, G. & Santoro, R.F. 2004. Natural remedies and nutraceuticals used in ethnoveterinary practices in inland southern Italy. *Veterinary Research Communications*, 28: 55-80.
- Pieroni, A., Dibra, B. Grishaj, G., Grishaj, I. & Maçai, S.G. 2005a. Traditional phytotherapy of the Albanians of Lepushe, Northern Albanian Alps. *Fitoterapia*, 76: 379-399.
- Pieroni, A., Nebel, S., Santoro, R.F. & Heinrich, M. 2005b. Food for two seasons: Culinary uses of non-cultivated local vegetables and mushrooms in a south Italian village. *International Journal of Food Sciences and Nutrition*, 56: 245-272.
- Piquerías, J. 1996. Intoxicaciones por plantas y hongos. Barcelona, Masson.
- Pladevall, A. (dir.). 1991. Catalunya romànica. València, Fundació Enciclopèdia Catalana S.A. Vol. V.
- Planas, J. 2008. Les plantes i els seus usos a Vilanova de la Muga. Treball de curs de l'assignatura "Botànica econòmica: les plantes i els seus usos", Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona.
- Polo, L. & Domínguez-Planella, A. 1989. Les algues: fitoplàncton i fitobentos dels aiguamolls. In: Sargatal, J. & Fèlix, J. (eds.) *Els aiguamolls de l'Empordà, aspectes ecològics, històrics i socials*, pp. 83-94. C. Figueres, Vallès editor.
- Pons, E. 1984. L'Empordà, de l'edat de bronze a l'edat de ferro. Sèrie monogràfica n.4. Girona, Centre d'investigacions arqueològiques de Girona.

- Portères R. 1961. L'ethnobotanique: place, objet, méthodes, philosophie. *Journal d'Agriculture Tropicale et de Botanique Appliquée*, 8: 102-109.
- Portères, R. 1970. Cours d'Ethno-botanique et Ethno-zoologie (1969-1970). Volume I, Ethno-botanique générale. Paris, Muséum National d'Histoire Naturelle (Laboratoire d'Ethno-botanique et Ethno-zoologie), Faculté des Lettres (Institut d'Ethnologie).
- Puche, C. Ducrós, J. 1984. La ratafia. In: Boada, M., Bosacoma, J., Ducrós, J. Llovera, J., Muntasell, J.M. Puche, C. & Rosselló, E. Montseny. *Medi i Home. Les pinedes i les brolles*: 64-70. Sant Celoni, Centre d'Estudis i Documentació del Baix Montseny & Ajuntament de Sant Celoni.
- Puig, M. 2003. Recerca etnobotànica al municipi de Sant Hilari Sacalm (les Guillerries, la Selva). Memòria de treball dirigit, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Puigasllasos, N., Badosa, J., Buixadera, A., Carrasco, T., Codina, T., Musach, J., Pascual, J.L., Vall-llovera, A. & Xuriach, L. 1993. Plantes de la flora local i remeis casolans. In: Programa de Festa Major pp. 11-95. Centelles, Ajuntament de Centelles.
- Pujadas, J.J. 1994. La agricultura como base de la subsistencia y del pastoreo. Las taxonomías botánicas. In: Pujadas, J.J. & Comas, D. (eds.). *Estudios de antropología social en el Pirineo aragonés*: 211-227. Zaragoza, Gobierno de Aragón, Departamento de Educación y Cultura.
- Pujadas, J.J., Comas, D. & Roca, J., 2004. *Etnografía*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- Queralt, R. & Pascual, L. 1917. Plantes recollides durant el curs 1915-16 als entorns de Fortianell. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 14(7): 90-96.
- Raja, D. 1995. *Estudis etnobotànics a la comarca de la Segarra*. Tesi de llicenciatura, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona.
- Raja, D., Blanché, C. & Vallès, J. 1997. Contribution to the knowledge of the pharmaceutical ethnobotany of the Segarra region (Catalonia, Iberian Peninsula). *Journal of Ethnopharmacology*, 57: 149-160.
- Rasico, Ph.D. 2007. Dues enquestes lingüístiques inèdites de J. Coromines: els termes de Cervera de la Marenda i de Portvendres (1959). *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, 55: 173-196. (Homenatge a Joseph Gulsoy, 3; Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat).
- Recasens, J. 2000. *Botànica agrícola. Plantes útils i males herbes*. Lleida, Edicions de la Universitat de Lleida.
- Reichstein, T. & Vida, G. 1973. *Cheilanthes corsica* spec. nova. *Candollea*, 28: 83-91.
- Reuter, H.D. 1991. What are the possibilities and limits of therapy with European native drugs in modern clinical medicine? *Journal of Ethnopharmacology*, 32: 187-193.
- Riba, O., Bolòs, O. de, Panareda, J.M., Nuet, J. & Gosàlbez, J. 1976. *Geografia física dels Països Catalans*. Barcelona, Ketres editora.
- Ribon, P. 1993. *Guérisseurs et remèdes populaires dans la France ancienne. Vivarais. Cévennes*. Lyon, Éditions Horvarh.
- Riegler, R. 1981. Zoonimia popolare. *Quaderni di Semantica*, 2(4): 325-361.
- Riera, C. 1993. *Caracterització de l'idiòlecte d'un parlant de Moià*. Barcelona, Ed. Claret.
- Rigat, M. 2005. *Estudi etnobotànic de la Vall de Camprodon (Alta Vall del Ter, Pirineus)*. Màster experimental, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Rigat, M., Garnatje, T. & Vallès, J. 2006. *Plantes i gent. Estudi etnobotànic de l'Alta Vall del Ter*. Ripoll, Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès.

- Rigat, M., Bonet, M.À., Garcia, S., Garnatje, T. & Vallès, J. 2007. Studies on pharmaceutical ethnobotany in the high river Ter valley (Pyrenees, Catalonia, Iberian Peninsula). *Journal of Ethnopharmacology*, 113: 267-277.
- Rigat, M., Garnatje, T. & Vallès, J. Estudio etnobotánico de los huertos familiares del alto valle del río Ter (Pirineo catalán): resultados preliminares. *Actas del VIII Coloquio Internacional de Botánica Pirenaico-Cantábrica*, en prensa.
- Rivera, D. & Obón, C. 1989. Introducción a la Etnobotánica, *Vida Silvestre*, 65: 28-34.
- Rivera, D. & Obón, C. 1991. La guía Incafo de las plantas útiles y venenosas de la Península Ibérica y Baleares (excluidas las medicinales). Incafo, S.A. Madrid.
- Rivera D. & Obón, C. 1992. The ethnobotany of Old World Labiatae. In: Harley & T. Reynolds (eds.), *Advances in Labiatae Science*, pp. 455-473. Kew, Royal Botanic Gardens.
- Rivera, D., Obón, C., Cano, F. & Robledo, A. 1994. Introducción al mundo de las plantas medicinales en Murcia. Murcia, Ayuntamiento de Murcia, Concejalía de Sanidad y Medio Ambiente.
- Rivera, D. & Obón, C. 1996a. Plant food as medicine in Mediterranean Spain. In: Schröder, E., Balansard, G., Cabalion, P., Fleurentin, J. & Mazars, G. (eds.). *Médicaments et aliments. Approche ethnopharmacologique / Medicines and foods. Ethnopharmacological approach*: 121-128. Paris, ORSTOM & Société Française d'Ethnopharmacologie.
- Rivera, D. & Obón, C. 1996b. Ethnopharmacology of Murcia, Spain. In: Schröder, E., Balansard, G., Cabalion, P., Fleurentin, J. & Mazars, G. (eds.). *Médicaments et aliments. Approche ethnopharmacologique / Medicines and foods. Ethnopharmacological approach*: 215-239. Paris, ORSTOM & Société Française d'Ethnopharmacologie.
- Rivera, D. & Obón, C. 1998. Guía de teoría y prácticas de Etnobotánica. Colección Textos Docentes. Murcia, ICE-Universidad de Murcia.
- Rivera, D., Verde, A., Fajardo, J., Inocencio, C., Obón, C. & Heinrich, M. (eds.) 2006a. Guía etnobotánica de los alimentos locales recolectados en la provincia de Albacete. Albacete, Instituto de Estudios Albacetenses "Don Juan Manuel".
- Rivera, D., Obón, C., M. Heinrich, M., Inocencio, C., Verde, A. & Fajardo, J. 2006b. Gathered Mediterranean food plants – Ethnobotanical investigations and historical development. In: M. Heinrich, W. E. Müller, and C. Galli (eds.) *Local Mediterranean food plants and nutraceuticals*. Basel, pp. 18-74.
- Rivera, D., Obón, C., Inocencio, C., Heinrich, M., Verde, A., Fajardo, J. & Palazón, J.A. 2007. Gathered food plants in the mountains of Castilla-La Mancha (Spain): ethnobotany and multivariate analysis. *Economic Botany*, 61: 269-289.
- Rodrigues, J.S.C. 2001. Contributo para o estudo etnobotânico das plantas medicinais e aromáticas no parque natural da Serra de S. Mamede. Tese de Mestrado, Universidade de Lisboa.
- Rodrigues J.S.C., Ascensão, L., Bonet, M.À., Vallès, J. 2003. An ethnobotanical study of medicinal and aromatic plants in the Natural Park of the "Serra de São Mamede" (Portugal). *Journal of Ethnopharmacology*, 89:199-209.
- Rodrigues, J.S.C. 2002a. Contributo para o estudo etnobotânico das plantas medicinais e aromáticas na área protegida da Serra do Açor. APPSA-ICN.
- Rodrigues, J.S.C. 2002b. Plantas medicinais Serra do Açor. ICN/ Paisagem Protegida da Serra do Açor. Coimbra.
- Rodrigues, J.S.C. 2007. Plantas e usos medicinais. Concelhos de Aljezur, Lagos e Vila do Bispo. Aljezur, Lagos, Vila do Bispo, AFLOSUL.

- Roig, J.T. 1988. Diccionario botánico de nombres vulgares cubanos. La Habana, Editorial Científico-Técnica. 2a ed., 3a reimpr.
- Romagosa, F. 2007. Els aiguamolls. Un paisatge genuïnament empordanès. *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 39: 63-71 [Actes del congrés "El paisatge, element vertebrador de la identitat empordanesa, vol I].
- Rombi, M. 1991. 100 plantes médicinales. Nice, Éditions Romart.
- Romeu, J. 1950. La noche víspera y la mañana de San Juan en el Alto Ripollés y Valle de Ribas de Freser. CSIC, Primer Congreso Internacional de Estudios Pirenaicos. Folklore-1. Zaragoza.
- Romo, A.M. 1991. Les plantes medicinals dels Països Catalans. Barcelona, Ed. Pòrtic.
- Ross, I.A. 1999. Medicinal Plants of the Worl. Chemical constituents, traditional and modern medicinals uses. Totowa, New Jersey, Humana Press.
- Ross, I.A. 2001. Medicinal Plants of the Worl. Vol. 2. Chemical constituents, traditional and modern medicinals uses. Totowa, New Jersey, Humana Press.
- Roth, I & Lindorf, H. 2002. South American medicinal plants. Springer- Verlag Heidelberg.
- Rovira, A.M. 1987. Notes florístiques i corològiques. *Collectanea Botanica* (Barcelona), 17(1): 140-141.
- Ruíz de la Torre, J. 1988. Sinfitónimos. *Monografías del Instituto Pirenaico de Ecología*, 4: 1027-1031.
- Saavedra, D., Julià, M., Astor, R. 2006. Natura i cultura entorn d'una planta. El llibre de la balca. Figueres, Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.
- Sabatés, J.L. 1991. La cuina de les quatre estacions. Barcelona, Ed. Rourich.
- Sallent, À. 1929. Els noms de les plantes. *Butlletí de Dialectologia Catalana*, 17: 3-45.
- Samo, A. J. 1995. Catálogo florístico de la provincia de Castellón. Diputación de Castelló de la Plana. Castelló.
- Sánchez-Monge, E. 1991. Flora Agrícola. Taxonomía de las Magnoliofitas (Angiospermas) de interés agrícola, con excepción de las de aprovechamiento exclusivamente ornamental o forestal. Madrid, Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, Secretaría general técnica. 2 volums.
- San Miguel, E. 2004. Etnobotánica de Piloña (Asturias). Cultura y saber popular sobre las plantas en un concejo del centro-oriente asturiano. Tesis doctoral, Facultad de Ciencias, Universidad Autónoma de Madrid.
- Santamaria, M. 2007. Introducció a l'etnobotànica de la Serra de Mariola (Alacant, País Valencià). Memòria de treball dirigit, Universitat de Barcelona, Facultat de Farmàcia.
- Sargatal, J. & Fèlix, J. (eds.). 1989. Els Aiguamolls de l'Empordà: aspectes ecològics, històrics i socials. Figueres, Carles Vallès editor / Editorial Art-3.
- Scherrer, A.M., Motti, R. & Weckerle, C.S. 2005. Traditional plant use in the areas of Monte Vesole and Ascea, Cilento National Park (Campania, Southern Italy) *Journal of Ethnopharmacology* 97: 129-143.
- Schröder, E., Balansard, G., Cabalion, P., Fleurentin, J. & Mazars, G. (eds.) 1996. Médicaments et aliments. Approche ethnopharmacologique. Medicines and foods. Ethnopharmacological approach. Paris, ORSTOM, Société Française d'Ethnopharmacologie.
- Schultes, R.E. 1962. The role of the ethnobotanist in the search for new medicinal plants. *Lloydia*, 25: 257-266.
- Schultes, R.E., Reis, S. von (Eds.), 1995. *Ethnobotany: evolution of a discipline*. London, Chapman & Hall.

- Séguy, J. 1953. Les noms populaires des plantes dans les Pyrénées centrales. Monografías del Instituto de Estudios Pirenaicos, 100: 1-444.
- Selga, A. 1998. Estudis etnobotànics a les Guillerries. Tesi de llicenciatura, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona.
- Sennen, Fr. 1917. Flore de Catalogne. Additions et commentaires. Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural, 3: 55-266.
- Serra, R. 1997. La Selva. Delimitació geogràfica - Llegendes - Relats excursionistes. Volum 6.5. Mollerussa, Agrupació Catalana Colldejou de Promoció Excursionista.
- Serrano, S. 2004. Flora medicinal del Berguedà. Edicions de l'Albí.
- Sezik, E., Tabata, M., Yesilada, E., Honda, G., Goto, K. & Ikeshiro, Y. 1991. Traditional medicine in Turkey I. Folk medicine in Northeast Anatolia. Journal of Ethnopharmacology 35: 191-196.
- Sezik, E., Zor, M. & Yesilada, E. 1992. Traditional medicine in Turkey II. Folk medicine in Kastamonu. International Journal of Pharmacognosy, 30(3): 233-239.
- Sezik, E., Yesilada, E., Tabata, E., Honda, G., Takaishi, Y., Fujita, T., Tanaka, T. & Takeda, Y. 1997. Traditional medicine in Turkey VIII. Folk medicine in East Anatolia; Erzurum, Erzincan, Agri, Kars, Iğdir provinces. Economic Botany, 51(3): 195-211.
- Shinwari, M.I. & Khan, M.A. 2000. Folk use of medicinal herbs of Margalla Hills National Park, Islamabad. Journal of Ethnopharmacology, 69: 45-56.
- Sofowora, A. 1996. Plantes médicinales et médecine traditionnelle d'Afrique. Paris, Karthala éd.
- Soldevila (coord.). 1990. El Montseny i les Guillerries. Paisatge, mite i literatura. Rutes Literàries, 2. Argentona, L'Aixernador edicions.
- Solé, C. 1988. Els fruits silvestres. Barcelona, Ed. Laia.
- Solé, L. 1933. La geologia dels voltants de Figueres i la tectònica de l'Empordà. Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 33(4-5): 250-257.
- Sorre, M. 1913. Les Pyrénées méditerranéennes. Étude de géographie biologique. París.
- Stübing, G. & Peris, J.B. 1998. Plantas Medicinales de la Comunidad Valenciana. València, Conselleria de Medio Ambiente.
- Swahn, J.O. 1991. The lore of spices. Their history, nature and uses around the world. New York, Crescent Books.
- Tang, W. & Eisebrand, G. 1992. Chinese drugs of plant origin. Chemistry Pharmacology and use in traditional and modern medicine. Berlín, Springer, Verlag.
- Tardío, J., Pascual, H. & Morales, R. 2002. Alimentos silvestres de Madrid. Guía de plantas y setas de uso alimentario tradicional en la Comunidad de Madrid. Madrid, Real Jardín Botánico (CSIC), Ediciones la Librería, Instituto Madrileño de Investigación Agraria y Alimentaria.
- Tardío, J., Pardo-de-Santayana, M. & Morales, R. 2006. Ethnobotanical review of wild edible plants in Spain. Botanical Journal of the Linnean Society, 152: 27-71.
- Tarrús, J. 2002. Poblats, dòlmens i menhirs, els grups megalítics de l'Albera, serra de Rodes i Cap de Creus. Girona, Diputació de Girona.
- Terradas, J.A. & Brugués, M. 1973. Una nueva localidad de *Pellaea calomelanos* (Sw.) LK. en Cataluña. Acta Geobotanica Barcinonensia, 8: 1-15.
- Torres, M. 1999. Antropologia d'Eivissa i Formentera. Herbes, pastors, ses matances. Editorial Mediterrània-Eivissa. Eivissa.
- Trayter, J. 1989. Avinyonet de Puigventós. L'agricultura al 1736 i la seva evolució Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, 22: 163-204.
- Trèmols, F. 1895. Contribución a la flora cataláunica. Catálogo de las plantas observadas en la montaña de Requesens, provincia de Gerona. Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona, 2(3): 163-176.

- Trotter, R.T. & Logan, M.H. 1986. Informant consensus: a new approach for identifying potentially effective medicinal plants. In: Etkin, N.L. (Ed.): *Plants in Indigenous Medicine and Diet, Behavioural Approaches*. New York, Redgrave Publishing Company, Bredford Hills, pp. 91-112.
- Tyler, V. E. 1987. *The new honest herbal*. George F. Stickley Company. Philadelphia.
- Uncini, R. E. & Tomei, P. E. 1998. Ethnopharmacobotanical studies of the Tuscan archipelago. *Journal of Ethnopharmacology*, 65: 181-202.
- Uncini, R. E. & Tomei, P. E. 1999. Piante medicinali nella veterinaria popolare della Toscana: alcuni esempi in Garfagnana. In: Pieroni, A. (ed.). *Herbs, humans and animals. Erbe, uomini e bestie*, pp. 169-175. Köln, Experiences Verlag.
- Uriarte, X. 2004. *Remedios populares de uso tradicional en España*. Girona, edició de l'autor.
- Usher, G. 1974. *A Dictionary of plants used by man*. Constable. London.
- Vallès, J. 1985a. Breu introducció al paisatge vegetal de l'Albera. In: Grabulosa, I. (ed.): *Salvem l'Albera: 12-13*. Alt Empordà, Coordinadora per a la defensa de l'Albera.
- Vallès, J. 1985b. Dos breus comentaris sobre noms catalans de plantes. *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, 10: 21-25.
- Vallès, J. (ed.) 1985c. Narcís Fages de Romà. *Cartilla rural en aforismes catalans*. Barcelona, Diputació de Girona & Generalitat de Catalunya.
- Vallès, J. 1996. Los nombres de las plantas: método y objetivo en etnobotánica. *Monografías del Jardín Botánico de Córdoba* 3: 7-14.
- Vallès, J. 1997. Aperçu de la recherche ethnobotanique dans la Péninsule Ibérique, les Îles Baléares et les Pyrénées. In: C. Duraffourd, J.C. Lapraz & R. Chemli (eds.), *La plante médicinale de la tradition à la science*, pp. 140-146. Paris, Jacques Grancher.
- Vallès, J. & Bonet, M.À. 1996. Panoràmica de la recerca etnobotànica a la Península Ibèrica, les Illes Balears i els Pirineus. In M. Viñas (ed.), *La recerca a la Facultat de Farmàcia de Barcelona*, pp. 241-250. Barcelona, Universitat de Barcelona.
- Vallès, J. & Torrell, M. 1996. *Artemisiarum exsiccata*. *Fontqueria*, 44: 17-24.
- Vallès, J., Blanché, C., Bonet, M. À., Agelet, A., Muntané, J., Raja, D. & Parada, M. 1996. Ethnobotany of the Asteraceae in Catalonia. In: D.J.N. Hind (ed.), *Proceedings of the International Compositae Conference, Kew, 1994, vol. 2, Biology and Utilization* (vol. Eds. P.D.S. Caligari & D.J.N. Hind), pp. 453-466. Kew, Royal Botanic Gardens.
- Vallès, J. & Poch, J.M. 1999. Notes sobre algunes plantes al·lòctones a les comarques gironines (Catalunya). *Notes on some allochthonous plants in the Girona province (Catalonia)*. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 67: 62-65.
- Vallès, J., Bonet, M. À. & Agelet, A. 2000. Els coneixements i els usos de la diversitat biològica: present i futur de l'etnobiobiodiversitat a Catalunya. *Revista d'Etnologia de Catalunya*, 16: 98-119.
- Vallès, J., Bonet, M.À. & Agelet, A. 2001. Utilisations des plantes médicinales dans les pays ibériques et d'autres territoires méditerranéens : approche ethnobotanique. In: Sekik, N. (ed.) *Patrimoine et co-développement durable en Méditerranée occidentale (gouvernance environnementale)*, pp 523-536. Tunis, Barcelona, Namur: Institut National du Patrimoine, Institut Català de la Mediterrània, Réseau PRELUDE.
- Vallès, J., Bonet, M.À. & Agelet, A. 2002. De los ancianos y para la vejez: usos populares de las plantas dirigidos a las personas mayores en dos regiones de montaña de Cataluña (Península Ibérica). In: Guerci, A., Consiglieri, S. (eds.) *La vecchiaia nel mondo. Old age in the world*, pp. 52-66. Genova, Erga edizioni.
- Vallès, J., Bonet, M.À., & Agelet A. 2004a. Ethnobotany of *Sambucus nigra* L.: the integral exploitation of a natural resource in mountain regions of Catalonia (Iberian Peninsula). *Economic Botany*, 58: 456-469.

- Vallès, J., Bonet, M.À., Agelet, A. & Selga, A. 2004b. "Quaranta dies en alcohol a sol i serena"... y el sabor embotellado: la "ratafia", licor catalán de plantas aromáticas. In: Garrido, A. (ed.) El sabor del sabor: hierbas aromáticas, condimentos y especias, pp. 255-276. Córdoba, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Córdoba.
- Vallès, J., Agelet, A., Bonet, M.À., Garnatje, T., Muntané, J., Parada, M., Raja, D., Rigat, M. & Selga, A. 2005a. Algunes qüestions entorn de la fitonímia i els aspectes lingüístics de l'etnobotànica. *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, 51: 273-293. (Miscel·lània Joan Veny, 5; Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat).
- Vallès, J., Bonet, M.À. & Agelet, A. 2005b. Investigaciones etnobotánicas sobre plantas alimentarias y sus usos medicinales en Cataluña (Península Ibérica). *Revista de Fitoterapia*, 5 (suppl. 1): 71-77, 2005.
- Vallès, J. (amb la col·laboració d'A. Agelet, M.À. Bonet, E. Carrió, T. Egea, T. Garnatje, J. Muntané, M. Parada, M. Puig, D. Raja, M. Rigat, M. Santamaria i A. Selga) 2007. La recerca en etnobotànica a Catalunya: objectius, mètodes, zones estudiades i alguns resultats i comentaris generals. RIDEC (Recerca i Difusió de l'Etnologia Catalana), <http://cultura.gencat.net/cpcptc/ridec/>, 26-III-2007, pp. 1-10.
- Vanaclocha, B. & Cañigual, S. (eds.). 2003. *Fitoterapia. Vademécum de prescripción*. Barcelona, Masson, 4a ed.
- Vander, A. 1970. *Plantas medicinales*. Barcelona, Editorial Sintet.
- Van Hellemont, J. 1986. *Compendium de Phytothérapie*. Bruxelles, Association Pharmaceutique Belge.
- Vargas, L.A., Aguilar, P., Esquivel, G., Gispert, M., Gómez, A., Rodríguez, H., Suárez, C. & Wachter, C. (1998). Bebidas de la tradición. In: Murià, J.M. (ed.). *Beber de tierra generosa I. Historia de las bebidas alcohólicas en México: 168-202*. México, D.F., Fundación de las Investigaciones Sociales, A.C. (FISAC).
- Vaughan, J.G. & Geissler, C.A. 1997. *The new Oxford book of food plants*. Oxford, Oxford University Press.
- Vayreda, E. 1879. Plantas notables por su utilidad o rareza que crecen espontáneamente en Cataluña, o sea Apuntes para la Flora Catalana. *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural*, 8: 1-195.
- Vayreda, E. 1881a. Excursió botànica al Baix Ampurdà. Barcelona, Associació d'Excursions Catalana.
- Vayreda, E. 1881b. Excursión botánica al cabo de Creus. *Crónica Científica*, 4(94): 524-532.
- Vayreda, E. 1882a. Excursión botánica al lago de Espolla. *Crónica Científica*, 5(119): 530-533.
- Vayreda, E. 1882b. Nuevos apuntes para la flora catalana. *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural*, 11: 41-151.
- Vayreda, E. 1891. Estación botánica de Lladó en octubre de 1891. *Crónica Científica*, 14(338): 1-12.
- Vayreda, E. 1897. Plantas de Cataluña. *Anales de la Sociedad Española de Historia Natural*, 30: 491-582.
- Vayreda, E. 1919-1920. Catàleg de la Flòrula de "La Mare de Déu del Mont". *Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural*, vol.1919-1920: 359-442.
- Vayreda, E. 1931. Plantas de Cataluña. Especies y variedades más notables que introducimos en este trabajo. *Cavanillesia*, 4 (4-5): 58-62.
- Vázquez, G. 1995. *Plantas medicinales en el País Vasco*. Donostia, Ed. Txertoa.
- Vázquez, F. M., Suárez, M. A., & Pérez, A. 1997. Medicinal plants used in the Barros Area, Badajoz province (Spain). *Journal of Ethnopharmacology*, 55: 81-85.
- Veny, J. 1978. *Estudis de geolingüística catalana*. Edicions 62, Barcelona.

- Veny, J. 1982. Els parlars catalans. Síntesi de dialectologia. Palma de Mallorca, Ed. Moll, 3a ed. corregida i augmentada.
- Veny, J. 1989. L'equivalència acústica B=G en català: els casos de “bolarany” “remolí” i “boixac” “galdiró”. *Estudis de la Llengua i Literatura Catalanes*, 18:101-127.
- Veny, J. 1993. *Dialectologia filològica*. Barcelona, Curial Edicions Catalanes & Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Veny, J. 2001. *Llengua i entorn natural*. Barcelona, Edicions 62.
- Verde, A. 2002. Estudio etnofarmacológico de tres áreas de Montaña de Castilla-la Mancha. Tesis doctoral, Facultad de Biología, Universidad de Murcia.
- Verde, A., Fajardo, J., Rivera, D & Obón C. 2000. Etnobotánica en el entorno del Parque Nacional de Cabañeros. Organismo Autónomo de Parques Nacionales.
- Verde, A., Rivera, D., Heinrich, M., Fajardo, J., Inocencio, C., Llorach, R & Obón, C. 2003. Plantas alimenticias recolectadas tradicionalmente en la provincia de Albacete y zonas próximas, su uso tradicional en la medicina popular y su potencial como nutracéuticos. *Revista de Estudios Albacetenses*. Año III. Número 4.
- Verde, A., Rivera, D. & Obón, C. 1998. Etnobotánica en las Sierras de Segura y Alcaraz: las plantas y el hombre. Albacete, Instituto de Estudios Albacetenses.
- Vidal, J.M. & Hereu, R. 1992. Notes florístiques i corològiques de la família *Orchidaceae* a l'Empordà i zones adjacents (Catalunya). *Folia Botanica Miscellanea*, 8: 125-158.
- Vigneau, J. 1985. *Plantes médicinales. Thérapéutique. Toxicité*. Paris, Masson.
- Vila, J.M. 2000. Les litúrgies del menjar a les terres gironines. Girona, Diputació de Girona.
- Vila, P. & Serna, È. (eds.) 2006. *Receptes i remeis de Pelegrí Estiu*. Receptari d'adrogueria, pastisseria, rebosteria i remeis casolans del segle XVIII-XIX. Girona, CCG edicions.
- Vilar, L. 1987. Flora i vegetació de la Selva. Tesi doctoral. Facultat de Ciències, Universitat Autònoma de Barcelona.
- Vilar, L. & Emde, M.G. 1986. Sobre un herbari de la Selva del Dr. Pius Font i Quer. *Scientia Gerundensis*, 12: 87-99.
- Vilar, L., Girbal, J., Viñas, X. & Polo, L. 1991. Noves aportacions a la flora de les comarques gironines (II). *Scientia Gerundensis*, 17: 85-88.
- Vilarrúbia, J.M, Muntané, M.L., Rius, O., Giralt, J.M., Vallcorba, J. & Pallàs, V. 2008. Bloc Maragall. Barcelona, Arimany.
- Villar, L. 1984. Un estudio de las plantas medicinales del Alto Aragón y su utilización. *Acta Biologica Montana*, 4: 467-472.
- Villar, L. 1986. Principales resultados del estudio de las plantas medicinales del Alto Aragón. León, Memoria de las VI Jornadas Nacionales de “Plantas Medicinales, Aromáticas y Condimentarias”, 2: 203-213.
- Villar, L. 1990. Principales resultados del estudio de las plantas medicinales del Alto Aragón. In: Memoria de las VI Jornadas Nacionales de “Plantas Medicinales, Aromáticas y Condimentarias”, León, octubre 1986, vol. 2, pp. 203-213. Valladolid, Junta de Castilla y León – Consejería de Agricultura y Ganadería.
- Villar, L. 2003. Los saberes científico y popular en torno a las plantas del Pirineo Aragonés. Un ejemplo de biodiversidad cultural. *Monografías de la Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas, Químicas y Naturales de Zaragoza*, 23. 42 pp.
- Villar L., Palacín, J. M., Calvo, C., Gómez, D. & Montserrat, G. 1984. Plantas tóxicas de uso medicinal en el Pirineo aragonés. *Acta Biologica Montana* 1984 (IV), 497-514.
- Villar, L., Palacín, J. M., Calvo, C., Gómez, D. & Montserrat, G. 1992. Plantas medicinales del Pirineo aragonés y demás tierras oscenses. Huesca, Diputación de Huesca, 2a ed.
- Villar, L. & Ferrández, J.V. 2000. Usos etnobotánicos de la sabina albar y arbustos que le acompañan en Aragón. *ONF. Les dossiers forestiers*, 6: 130-139.

- Viudas, A. 1983. *Léxico de la Litera (Huesca). El reino vegetal, los animales y el hombre.* Huesca, Instituto de Estudios Altoaragoneses & Diputación de Huesca.
- Wade, E. 1995. Ethnobotany: An old practice, a new discipline. In: Schultes, R.E. & Reis, S.V. (eds.), *Ethnobotany. Evolution of a discipline*: 40-51. London, Chapman & Hall.
- Watt, S. & Vilar, L. 1997. A comparative study of the vegetation at Aiguamolls de l'Empordà wetlands (N.E. Iberian Peninsula). *Scientia Gerundensis*, 23: 109-154.
- Williams, L.O. 1981. The useful plants of Central America. *Ceiba*. 24(3-4), 1-381.
- Yesilada, E., Honda, G., Sezik, E., Tabata, M., Goto, K. & Yasumasa, I. 1993. Traditional medicine in Turkey IV. Folk medicine in the Mediterranean subdivision. *Journal of Ethnopharmacology*, 39: 31-38.
- Ymbert, H. 2008. Estudi etnobotànic de l'Alt Empordà. Treball de curs de l'assignatura "Botànica econòmica: les plantes i els seus usos", Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona.
- Zitterl-Eglseer, K. & Franz, Ch. 1999. Medicinal herbs of central Europe used in the therapy of different animal species. In: Pieroni, A. (ed.). *Herbs, humans and animals. Erbe, uomini e bestie*, pp. 187-195. Köln, Experiences Verlag.
- Ziyyat, A., Legssyer, A., Mekhfi, H., Dassouli, A., Serhrouchni, M. & Benjelloun, W. 1997. Phytotherapy of hypertension and diabetis in oriental Morocco. *Journal of Ethnopharmacology*, 58: 45-54.